

Montreālas Latviešu
Biedrības
ZINOTĀJS

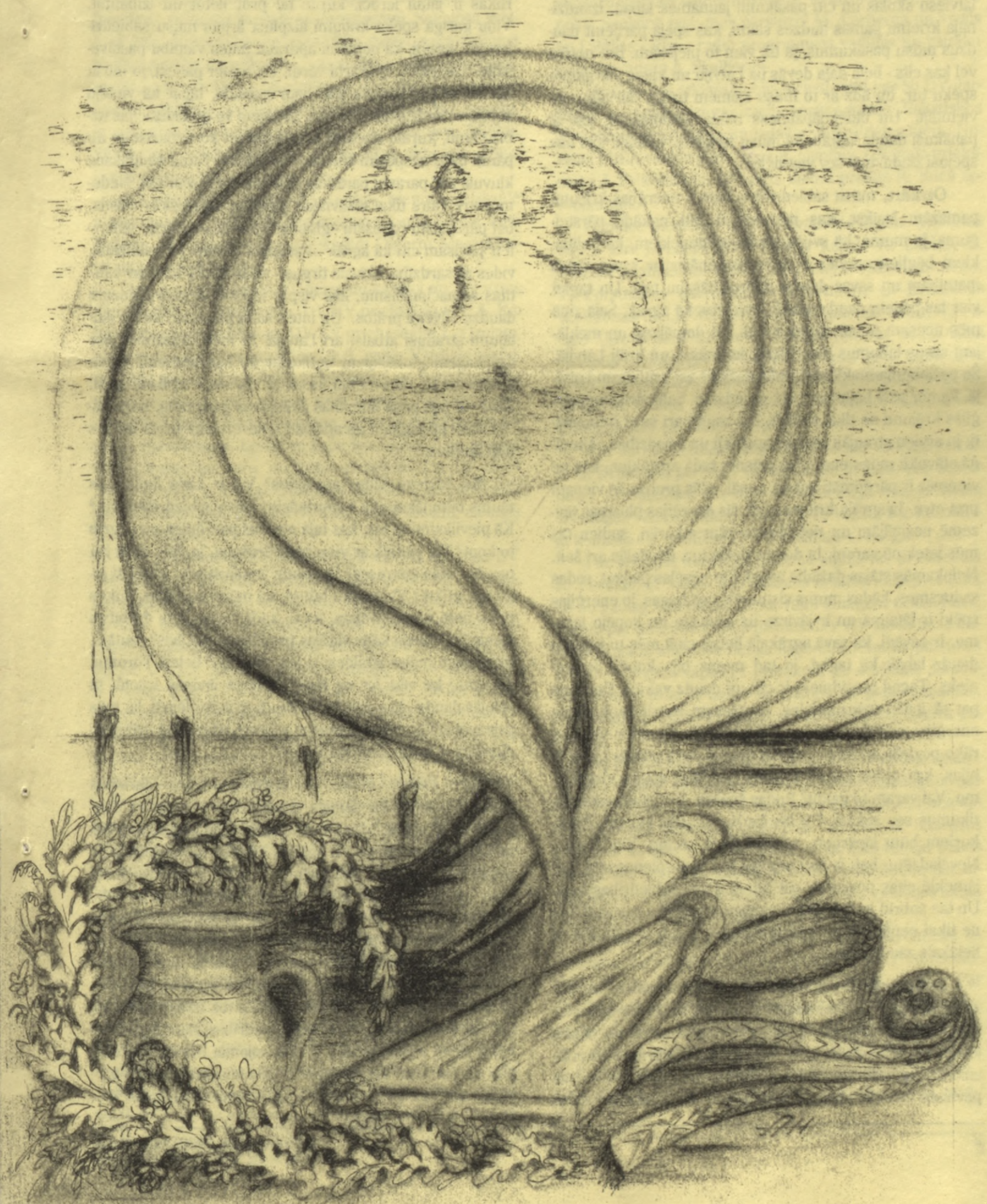
ISSN 0227 - 2423

2000. GADA JŪNIJS

MONTREALA, KVEBEKĀ

52. GADA GĀJUMS

NR. 6. (615.)

MŪSU IESPĒJAS

Mūsu iespējas kā aktīvai latviešu sabiedrībai ārzemēs strauji samazinājas. Še lomu spēlē dažādi faktori. Vispirmā kārtā, lielu lomu un nākotnē vēl lielāku spēlē Latvija un tās valdība. Tā tam jābūt, jo valsts un tautas dzīvi vislabāk un visnoteiktāk var veidot un vadīt tieši uz vietas. Ne-trūkst mums vēl ļaunu, kas domā, ka Latvijā visam jānotiek viņuprāt un ka mums it kā pie visa tā būtu liela teikšana, bet realitāte, kā runājam šodienas valodā, ir pavisam skaidra - mūsu mazās salīņas it tikai piliens jūrā, vai tas mums patīk vai nepatīk. Un ja nu sūdzamies par turienes birokrātiju, kas nespēj atkārtoties no agrākām izdarībām un pieejām, arī mums tāda ir, kas arvien vēlas pasvītrot savu nelokāmās stājas vajadzību, kā jau visas citas birokrātijas. Tai savā laikā bija liela nozīme cīņā pret komūnismu un komunistiem. Vai tai ir tas pats svars jaunajos apstākļos, ir pavisam cits jautājums. Katrā ziņā jāatzīst, ka latviešu skolas un citi pasākumi jaunatnes labad, izaudzināja krietnu jaunās audzes saimi, kas spēja pārņemt daudzus mūsu pasākumus, ja tik vien to pieļāvām. Bet notika vēl kas cits - liela daļa devās uz Latviju un kļuva par aktīvu spēku tur, un līdz ar to mūsu saimēm trūkst darītāju - atvītotāju. Un tādēļ jāpateicas mūsu skolotājiem, kas ir panākuši daudz vairāk, kā mūsu sadzīves vadītāji, kas nav spējuši izaudzināt sev vietniekus.

Otrkārt, mūsu sabiedriskās dzīves enerģijas krājumi pamazām izsīkst, kas nedrīkstētu būt nekāds pārsteigums, jo mums, kā svešu zemju iemītniekiem, kā politiķiem bēgļiem, arvien ir bijis jāreķinājas ar savas vides īpatnībām un savas dzīves nodrošināšanu tajā. Un tagad viss tas paņem daudz vairāk enerģijas kā agrāk. Šajā ziņā mēs neesam nebūt tik nacionāli, kā domājam, un meklējam savus labumus gluži tāpat, kā māsas un brāļi Latvijā. Šo pašlabuma meklēšanu mēs dažkārt asi kritizējam Latvijā, kamēr paši balķi savā aci neredzam. Sabiedriskie enerģijas krājumi ne tikai izsīkst, bet zaudē arī savu intensitāti, jo arvien straujāk mainās apstākļi un vajadzības. Un tādā stāvoklī mūsu enerģijas plūsma rada apstākļus, kas ne vienmēr ir pārdomāti vai arī nonāk asās pretrunās vienam pret otru. Ja agrāk, krievu laikā, šīs enerģijas plūsmas tēvzemē nezinājām un nebijām no tām atkarīgi, šodien tās mūs ietekmē varenī. Ja domas dalās tur, tās dalās arī šeit. Nelokāmās stājas dažādie aspekti to nevēlas pieļaut, rodas sadursmes, kādas mums vismazāk vajadzīgas, jo enerģijas spēki ir jātaupa un ir jāvirza uz saskaņu un kopējo labumu. Ir savādi, ka savā agrākajā lielajā cīņā mēs to izjutām daudz labāk kā tagad, jo tad mums bija kopējs ienaidnieks. Tagad ienaidnieki ir citi un daudz vairāk. Daudzus pat tā īpaši neapzināmies, jo neesam izstrādājuši savus enerģijas patēriņa plānus. Tie labākā gadījumā ir tikai agrāko pozīciju noturēšanai un neņem vērā jaunās cīņas līnijas, kas prasa jaunas pieejas, citādāku spēku virkņojumu. Vai varam to gaidīt? Rodas šaubas, kad pavērojam notikumus sev apkārt. Un šīs šaubas sevišķi jūtamas tajos, kuriem būtu jāpārņem darbs dabīgā secībā. Viņi uzdod. Nevajadzētu, bet, ja nav izredžu dot savu pienesumu, tad jāmeklē citas pozīcijas, pat ārpus mūsu sabiedrības loka. Un tas šobrīd notiek mūsu vidējā un jaunākā paaudzē. Tās ne tikai nenāk mūsu vidū, bet aiziet. Tas ir sāpīgi. Tas ir lielākais zaudējums.

Demografisko apstākļu dēļ mēs zaudējam arī savu fizisko spēku. Vecajām audzēm, kas vēl turās, tas nenovēršami apstājas. Jaunajām, lai izdzīvotu, jāskrien un jādara tik daudz, ka dažkārt piemetas ne tikai apgurums un grūtirdība, bet arī sava veida nemiers, kas, savkārt, ved uz pavisam citu cietoksni, kā latvietības saglabāšanu - savas

ģimenes pastāvēšanu globālajos apstākļos. Bērni jāskolo, jāmeklē un jākopj viņu talanti. Jāvadā uz dažādu sporta veidu treniņiem un sacensībām. Viss tas prasa tīri fizisku un ekonomisko spēku. To it kā nespēj pieņemt mūžīgie taisnības kaņavīri, kaut gan paši dara tāpat, tikai to neredz.

Visskarbākos zaudējumus nes garīgā spēka apstākļi, kādu izjūt pat tik liela saime, kā torontieši, un līdzīgā mērā arī latvieši Latvijā, jo pastāvēšanas cīņa ir nežēlīga. Tā prasa milzīgu garīgo spēku. Tiklīdz to lūdzam, saņemam vai nu ievērojamus saukļus vai tikpat ievērojamus pārmetumus. Rezultātā veidojas jauni cīņu lauki, kuņš arvien vēl pielietojam vecos ieročus, kas šai cīņai bieži vien ir pavisam nepiemēroti. Jūs teiksit, tā ir tāda tukša runāšana un ka tādas mums nevajaga, bet padomājiet un paskatieties dziļāk un drīz atklāsim, cik šodienas dzīve ir daudz prasīgāka kā agrāk. It sevišķi jaunajiem, bet viņiem - lūk, rokās ir jauni ieroči, kuņš tie prot lietot un izmantot. Viņu garīgā spēka krājumi aizplūst ārpus mūsu sabiedrības tik strauji, ka nopietni apdraud mūsu vienību pastāvēšanu. Tie, šķiet, ir skarbi vārdi. Un tomēr patiesi, jo mūsu sabiedriskās vienības itin visur pasaulē, tāpat kā vietējo zemju sabiedriskās vienības, pārdzīvo šo globalizācijas uzbrukumu, kuņš neesam sagatavoti un ko nepazīstam un pārāk bieži nespējam izmantot savā labā. Tautu staigāšana kļuvusi par parastu parādību visā pasaules mērogā. Nedomātrē vairs tikai atsevišķās pilsētās, atsevišķās valstīs, bet pāri valstu robežām - globāli! Un demonstrāciju iemesli ir pavisam citi kā agrāk - Pasaules naudas pārvaldīšana, vides aizsardzība, brīvais tirgus - visas lietas, kas nav saistītas ar nacionālismu, kas vispār ieguvījis negatīvu nozīmi daudzu cilvēku prātos. Un interesanti piezīmēt, ka šie jautājumi atraduši atbalsi arī Latvijā. Ja mēs sūdzamies par dažādajiem globālajiem netikumiem, kas apdraud mūsu pastāvēšanu, mēs nebūt neesam tik svēti arīdzan paši. Kaut vai tajā pašā humānās palīdzības jautājumā, kuņš pārāk bieži pārkāpjam un apzināti neievērojam valsts muitas noteikumus.

Ko darīsim šādos apstākļos? Vai ir kāda līnija, kas mums būtu jāietur? Kā stiprināsim mūsu sabiedrisko ēku? Kā pievilksim tai tos, kas tajā nevēlas parādīties un negrib to kopt? Vai pietiek ar viņu neievērošanu, jo, lūk, tiem jau nav nekādas intereses? Vai esam jautājuši sev, kādēļ šī interese trūkst? Vai varētu būt tā, ka mūsu darbības laukos neko tiem nepiedāvājam, kā to kādā turpmākās darbības seminārā minēja kāds vidējās paaudzes pārstāvis? Jautājumi prasa tūlītējas atbildes, jo itin visur, arī lielajā Toronto, dzirdam, ka viss iet uz leju! Tā runā ikvienā sīcītā, tā žēlojas daudzi, kas savā laikā daudz sviedru lējuši, lai mēs pastāvētu. Vai mūsu esamības vēsture izbeigsies drīz, tas, diemžēl, atkarīgs tikai no mums.

Nav šaubu, mums ir vajadzīgs jauns darbības virziens, kuņš kā pamats nepieciešams nopietns pētījums, kā to apgūt. Mūsu centrālajai organizācijai/jām būtu izveidojama zinīgu un spējīgu cilvēku darba grupa (ja nepieciešams, atalgojama), kas nākamo 6 mēnešu laikā dotu situācijas izvērtējumu un ieteikumus, kā grozīt līdzšinējos virzienus pieņemamā kārtā un bez sabiedriskās dzīves satricinājuma. Te ar runāšanu vairs gluži vien nepietiek. Vajadzīgi konkrēti atzinumi. Un to mēs noteikti varētu izdarīt ar tikai vienu piezīmi, ka ņemsim šos ieteikumus ne tikai vērā, bet centīsimies tos izvest dzīvē, jo, lūk, no tiem atkarīga ir mūsu sabiedrības nākotne, kuņš dēļ ir vērts cīnīties visā Kanadas apjomā, Šur tur, varbūt, būs jau par vēlu; šur tur varētu būt pavisam negaidīts pārsteigums. Šķiet, ka ir pienācis laiks, izdot dažus grūti krā-

tos grašus, lai noskaidrotu, kur mēs stāvam un kurp mums jāiet, lai pastāvētu. Šo grašu devējiem tas būs pa prātam, jo viņus visu laiku ir vadījis moto - veidot un stiprināt mūsu sabiedrisko un latvisko celtni ne tikai sev, bet Latvijai un latviešu tautai, kā to savā patosā tik bieži uzsveram. Pierādīsim to darbos un tad nākotne varētu raudzīties mums pretim daudz rožaināka. □

=====

DAUGAVAS VANAGI

50 DELEGĀTU SAPULCE KANADĀ

Daugavas Vanagi Kanadā savu 50. delegātu sanāksmi noturēja 29./30. aprīlī, DV namā Toronto. To ievadīja DV KV 2. vice-priekšsēža Br. Logina uzruna, apsveicot sapulces dalībniekus un viesus, to vidū Latvijas vēstnieku Kanadā Jāni Lūsi. Viņš īpaši pasvitroja palīdzības darba nozīmi. Gandarījums, kas saņemts, ir apziņa, ka palīdzēts ciņu biedriem, trūkumā esošajiem un tēvzemei. Sekojošā svētbrīdi māc. Ernests Skujiņš pieskārs dzīvei, salīdzinājumā ar Dieva gribu un mīlestību, kas mudina labiem darbiem. Ikvienu tauta ir Dieva izredzēta, ja tā dzīvo pēc Viņa gribas un nolikuma. Dieva mīlestībai un svētībai nav robežu, ja vien viņam kalpojam un sekojam ar visu savu būtību. Pēc kopīgi teiktās lūgšanas (Mūsu Tēvs debesīs), vēlēja Dieva svētīgu darba cēlienu.

Klusuma brīdi vadīja Br. Logins, pieminot aizsaulē aizsauktos. To vidū DV organizācijas Goda biedri Žani Butkus, DV Vācijā valdes priekšsēdi Olgertu Mazarkeviču un citus DV biedrus.

Atklājot DV Kanadā 50. delegātu sapulci un DV vanadžu Kanadā 48. salidojumu, DV KV priekšsēža v. i. A. Kalupnieks pateicās bijušam DV KV priekšsēdim L. Ozolam, kas savus pienākumus pildīja 1999. gadā. Vārdiski pieminot visu nodaļu/kopu valžu priekšsēžus un vanadžu kopu vadītājas, izteica paldies par savu vienību vadības darbu aizvadītajā gadā. Paldies saņēma ziedotāji Brīvības pieminekļa atjaunošanai, Lestenes kapu izveidošanai un grāmatas "Okupācijas varu nodarītie postījumi Latvijā 1940-1990" (Melnā grāmata) izdošanai. Norādot uz palīdzības darbam izdotajiem pāri par 1/4 miljonu dolāriem, aicināja darbam nākotnē.

DV priekšnieks V. Plūdons savā uzrunā atzīmēja DV Mēnešraksta pirmajā numurā publicēto norādi: "Gļēvuļiem mūsu rindās nav vietas! Mēs esam cīnītāju saime, un šo savu dabu mēs negribam nekad mainīt." Aicināja atbalstīt atbalstīt DV CV lēmumu izveidot DV Jaunatnes kopu pie DV CV pārsūtāvniecības Latvijā, kuŗas uzdevums ir līdzināt ceļu DV organizācijai uz tēvzemi. Lūdza atbalstu Lestenes Brāļu kapu izbūvei un Brīvības pieminekļa atjaunošanai. Ar gandarījumu ziņoja, ka 28. martā lasītājiem nodota Melnā grāmata, kas dāvināta visām Latvijas skolām, bibliotēkām, Saeimas locekļiem, Latvijas bruņotiem spēkiem un diplomatiskajam korpusam. Pasniedza grāmatu Latvijas vēstniekam Kanadā - J. Lūsim, DV vanadžu priekšniecei R. Kaugurāi un DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdim K. Zenaitim. Bij. DV KV priekšsēdim G. Brikmanim to pasniedza A. Kalupnieks.

Pēc valsts himnas nodziedāšanas sekoja apsveikumi.

Pirmais bija Latvijas vēstnieks Kanadā, Viņa Ekselence, J. Lūsis. Viņš saskatīja nenoliedzamus DV nopelnus latviskas saimes kopības uzturēšanā. Atbalstot skolas, nometnes un kultūras vienību darbību, novērsta paātrināta asimilācija. Mērķtiecīgs un nozīmīgs bijis palīdzības darbs, ko tagad plašos apmēros izjūt Latvijā. Tomēr visnozīmīgākais tomēr ir bijis politiskais darbs, kas veicinājis Latvijas neatkarības atjaunošanu. DV cīņās par Latvijas neatkarību un ar savu neatlaidīgo ciņu godam apliecinā-

jusi piepildījumu Brīvības pieminekli kaltajiem solījuma vārdiem - TĒVZEMEI UN BRĪVĪBAI, apsveikuma noslēgumā uzsvēra vēstnieks.

Nama tēvs, Toronto DV nodaļas valdes priekšsēdis, DV organizācijas dibināšanas (Cedelgemā) sapulces delegāts, K. Zenaitis aicināja vienotam un neatlaidīgam darbam. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs izteica atziņību par sevišķi labo sadarbību, kas sevišķi šogad, sakarā ar LNAK padomes vēlēšanām, izpaužas LNAK darbiniekiem un DV Kanadā vēlēšanās izejot ar kopēju sarakstu. Ari LNAK padomes prezidija priekšsēdis A. Budrēvics bija gandarīts par labo sadarbību, sevišķi cildināja DV tālredzību izdodot Melno grāmatu, kas visā pilnībā pierāda vēstures patiesību apspiestības gados Latvijā. DV vanadžu priekšniece Rita Kaugura teica, ka DV Kanadā var būt lepni un gandarīti par paveikto. Novēlēja sekmes. Vēl sveicināja DV ASV vanadžu priekšniece Ilze Pāža, DV Kanadā vanadžu vadītāja Gunta Reynolde, Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē padomes pārstāvis M. Lorbergs un viesis no Latvijas - Rīgas radio programmas vadītājs un vairāku grāmatu autors A. Skalbergs.

Uz sapulces atklāšanu bija aicināti pāri par 50 DV darbinieki un latviešu organizāciju amatpersonas. Rakstiskos apsveikumus pavairoja un izdalīja visiem delegātiem. Nolasīja PBLA valdes priekšsēža A. Ozoliņa, DV goda priekšnieka J. Frišvalda un DV goda biedra prelāta K. Ruča apsveikumus.

Sapulcē piedalījās šādi delegāti: B. Logins (Albertas nod.), Dr. J. Lūsis (Bramptonas kopa); K. Lapiņš, E. Pulciņš (Hamiltonas nod.); J. Melderis (Keskvikas nod.); T. Forstmanis (Kičineras-Voterlū nod.); G. Brikmanis (Londonas nod.); M. Lorbergs (Manitobas nod.); V. Paegle (Montrealas nod.); J. Galdiņš (Otavas nod.); Aina Janītēna (Sadberijas nod.); G. Reboks (St. Catherines nod.); E. Krūmiņš (Sault Ste Marie kopa); K. Zenaitis, M. Lejiņa, K. Gulbis un Ž. Bukovskis (Toronto nod.) un V. Dāboliņš (DV KV biedru kopas).

Pēc darba kārtības apstiprināšanas par vadītāju ievēlēja G. Brikmani, par viņa vietnieku Dr. J. Lūsi, par sekretāru - V. Dāboliņu, bet viņa vietnieci Liliju Bāderi. Balsu skaitītājos - K. Rēvaldu, J. Vandeli, P. Vitoli, bet Rezolūciju komisijā - J. Galdiņu, Ž. Bukovski un V. Paegli.

Par revīzijas komisijas darbību ziņoja tās priekšsēdis K. Rēvalds. P. Vitols, kas dažādos amatos kalpojis vairāk kā 50 gadus, bija paziņojis, ka vairs amatiem nekandidēs. Viņam par paveikto izteica paldies. DV KV Goda tiesa aizvadītajā gadā sūdzības nebija saņēmusi. Notika pārrunas par 49. delegātu sapulces protokolu un darbības pārskatiem, kuŗos izdarīja dažus labojumus un papildinājumus. Pēc to apstiprināšanas valdei un darbiniekiem izteica pateicību.

Par DV Latvijā sadarbības jautājumiem un šajā sakarībā noturētajām sarunām pilnīgu pārskatu bija sagatavojis DV KV priekšsēža v. i. A. Kalupnieks. Dalībnieki bija apmierināti par izsmēlošo ziņojumu, bet ne par intereses trūkumu no abu DV nogrupējumu sarunu vedēju puses Latvijā. M. Lorbergs ieteica Manitobas ieteikumu par atsevišķas komisijas izveidošanu, kuŗai būtu vidūtājas loma. Tas neguva delegātu atbalstu.

Pirmajā sapulces dienā izdarīja arī DV darbinieku ievēlēšanu. Kandidātus bija izraudzījusi DV KV Nominācijas komisija: Br. Logins, G. Reynolde un K. Gulbis. Par DV Kanadā zemes valdes priekšsēdi ievēlēja Arvidu Kalupnieku; par 1. vicepriekšsēdi - Br. Loginu. Pārvēlot 1/3 no valdes locekļiem - Vili Dāboliņu, Tālivaldi Forstmani, Jāni Bilinski un Hermani Jakobsonu. Revīzijas komisijā - Kārli Rēvaldu, J. Vandeli un Ausekli Pērkonu. Goda tiesā -

E. Pulciņu, J. Dreifeldu un J. Lāmu. Par DV CV prezidija locekli ievēlēja - apstiprināja Vili Dāboliņu.

Pārrunāja ziedojumu vākšanas akciju un palīdzībai piešķirto naudas pārsūtīšanu, izsakot prasību, lai tā notiktu iespējami isākā laikā.

Otro darba dienas gaitu ar lūgšanu ievadīja Nora Pulciņa. Turpmākās darbības debašu turpinājumā apskatīja laikraksta Latvija - Amerikā darbības jautājumus. Par tā darbību plašu ziņojumu sniedza T. Kronbergs. Delegāti bija ieskatos, ka laikraksts ir ar dziļi nacionālu noslieci un ļoti nepieciešams latviešu organizāciju un latviešu sabiedrības sekmīgam darbam vispār. Tālāk iztirzāja piemiņas plāksnes izgatavošanu un novietošanu Halifaksas muzejā. Ar to atzīmētu pēckara latviešu imigrantu ierašanos Kanādā. Piešķir nepieciešamos līdzekļus.

Par saimnieciskiem pasākumiem isu pārskatu sniedza B. Logins un Ž. Bukovskis, bet par DV publikācijām V. Plūdons. 28. martā lasītājiem nodota Melnā grāmata. Materiāli atbalstīta H. Stroda grāmatas "Nacionālo partizāņu karš" trešās daļas un Latvijas valsts arhīva "Latvijas lauksaimniecību iznīcināšana" izdošana. Viņa ziņojumu papildināja A. Kalupnieks, sniedzot papildus informāciju par DV Mēnešrakstu. Daudzkārt attaisnojusies M. Baltais grāmatas "Latvian Legion-Selected Documents" izdošana. To tagad pieprasa daudzi. Pārrunu stādijā paredzēta dokumentāra grāmata par DV organizācijas dibināšanu un izveidošanu. Grāmatas "Laiks, Telpa, Ļaudis" VI daļai par redaktori izraudzīta un pienākumus uzņēmusies labi pazīstamā DV darbiniece Dagmāra Vallena Ņujorkā.

Par plkv. V. Januma balvas kandidāti izraudzīja Okupācijas muzeja Latvijā Jaunatnes izglītošanas nodaļu, kas rūpējas par mūsu latviešu jaunatnes iepazīstināšanu ar okupācijas varu nodarītajiem postījumiem.

Delegātu sapulcē pieņemtie lēmumi, ieteikumi un rezolūcijas:

Lēmumi:

1. Sekojot Latvijas Vēstnieka Kanādā Jāņa Lūša aicinājumam, nolemj atvēlēt \$ 1000.- izmaksu no Nacionālās darbības fonda piemērotas piemiņas plāksnes izgatavošanai un novietošanai Halifaksas muzejā (Kenneth C. Rowe Hall at Pier 21), kas atzīmētu pirmo pēckara latviešu imigrantu ierašanos Kanādā.

2. DV Kanādā 50. delegātu sapulce izsaka atzinību un pateicību Dr. Tadeušam Puisānam, vēsturniekam Jānim Mežakam un visiem iesaistītiem līdzstrādniekiem, ieskaitot līdzekļu ziedotājus, par darbu un devumu grāmatas "Okupācijas varu nodarītie postījumi Latvijā 1940-1990" (Melnā grāmata) sagatavošanu un izdošanu.

3. DV Kanādā 50. delegātu sapulce atzinīgi novērtē DV organizācijas darbinieku iesaistību un centienus, abu DV organizācijas apzīmējumu nesošo nogrupējumu, Latvijā, sadarbības veidošanā un attiecību normalizēšanā.

4. Piešķir no DV Kanādā līdzekļiem \$ 500.- Franka Gordona grāmatas "Latvieši un žīdi spilēs starp Vāciju un Krieviju", ar jaunu papildus informāciju, atkal izdošanai.

Ieteikumi:

5. Lūdzam DV CV, pārstāvēt Daugavas Vanagu saimi pie Latvijas valdības, prasīt, lai valdības publikācijās Latvijas veidols tiktu atspoguļots ar Abrenes apriņķa teritoriju, kā Latvijas valsts sastāvdaļu.

6. Aicina veltīt īpašu uzmanību latviešu jaunās paaudzes iesaistīšanai Daugavas Vanagu organizācijas un latviešu sabiedrības darbā.

7. Ieteic Daugavas Vanagu organizācijas dibināšanas dienu, 1945. gada 28. decembri, atzīmēt visās nodaļās/kopās; Sarīkojumā izsaucot DV organizācijas dibināšanas sapulces delegātus, ja tādi nodaļā/kopā ir.

8. Ieteic Daugavas Vanagu organizācijas dibināšanas dienas, 1945. gada decembri, ierakstu DV sienas kalendārī ierakstīt lielākiem burtiem.

9. Ieteic lielāku vērību pievērst Latgales Daugavas Vanagu nodaļām/kopām, veicinot viņu darbību.

Rezolūcijas

10. Aicinām visus DV organizācijas biedrus un latviešu saimi ārpus Latvijas veidot un uzturēt darbību, kas veicinātu Latvijas valsts uzņemšanu NATO valstu saimē.

11. DV Kanādā 50. sapulces dalībnieki aicina ne tikai DV organizāciju, bet arī visu bijušās trimdas latviešu sabiedrību atbalstīt Lestenes Brāļu kapu iekārtošanu, lai svētītā zemē varētu atdusēties to cinitāju pišļi, kuņi atdeva dzīvības, aizstāvēt Kurzemes cietoksni.

12. DV Kanādā 50. delegātu sapulce pievienojas DV CV lēmumam par DV Jaunatnes kopas izveidošanu pie DV CV pārstāvniecības Latvijā.

13. DV Kanādā 50. delegātu sapulce pievienojas DV CV aicinājumam Rīgas pilsētas Domei, lai tā nodrošinātu Okupācijas muzeja turpināšanu patreizējā ēkā, kuņa arī pati par sevi atspoguļo latviešu tautas drūmo pagātni okupācijas jūgā.

14. Aicinām pasaulei sniegt pareizu informāciju par Latviešu leģiona cinitājiem Otrā pasaules karā. Latviešu leģiona karavīri cīnījās ar vācu ieročiem par Latviju un latviešu tautu, bet ne par nacionālsociālistisku ideoloģiju.

15. Delegātu sapulce atzīst, ka latviešu sabiedrības saglabāšanai un nacionālo interešu aizstāvēbai, ir svarīgi nodrošināt laikraksta "Latvija Amerikā" iznākšanu.

Delegātu sanāksme aicina arī visu latviešu sabiedrību šo pasākumu turpināt atbalstīt arī nākotnē.

16. Aicina Latvijas valdību pieprasīt, lai Krievija izbeidz iesaikšanos Latvijas iekšpolitikā un ārpolitikā un izveido miermīlīgas kaimiņvalstu attiecības.

17. Aicina Latvijas valdību atgādināt pasaules valstīm par Padomju Savienības okupācijas varas, Latvijai nodarīto postu un pieprasīt no Krievijas, kā tiesiski atzītas Padomju Savienības manticieces, finančiālu atlīdzību tiem Latvijas iedzīvotājiem, kas cietuši Padomju represijas un vergu darba noietnēs; īpaši ievērojot faktu, ka Padomju Savienība divus gadus, no 1939. gada augusta līdz 1941. gada jūnijam, bija Hitlera Vācijas sabiedrotā un sekmēja Otrā pasaules kara sākšanos, apgādājot Vāciju ar karām nepieciešamajām izejvielām.

18. DV Kanādā 50. delegātu sapulce atgādina Latvijas valdībai, ka, neraugoties uz Saeimas un valdības lēmumiem, 16. marts bija, ir un paliks Latviešu Leģiona atceres diena visiem nacionāli domājošiem latviešiem, kā tēvzemē, tā arī visā plašā pasaulē.

19. Tā kā pirmās DV CV sarunas ar DV organizāciju, Latvijā, vadītājiem sākās jau 1992. gadā; un tā kā līdzīgas sarunas ar DV CV un abu DV organizāciju, Latvijā, vadošām personām atkārtotās vēl vismaz sešas reizes pēc tam, no 1993. līdz 1998. gadam; un

tā kā šīs sarunas nav bijušas sekmīgas un nav devušas nekādus panākumus; un

tā kā abu DV organizāciju, Latvijā, vadošo personu rīcība nekalpo Daugavas Vanagu organizācijas un latviešu tautas interesēm;

taud DV Kanādā 50. delegātu sapulcē, 2000. g. 29./30. aprīlī, Toronto, aicina DV CV pārtraukt oficiālos sakarus ar abu DV organizāciju, Latvijā, vadītājiem līdz laikam, kad abas DV organizācijas Latvijā atradīs sadarbību un apvienošanās vienā organizācijā par nepieciešamu un vajadzīgu. Lēmums par sakaru pārtraukšanu netraucēs sniegt palīdzību, tāpat kā līdz šim, ar DV CV pārstāvniecības, Latvijā, starpniecību.

Aicina DV CV izsludināt šo saistību arī visām DV zemju, nodaļu un kopu valdēm.

Delegātu sapulci noslēdzot, DV KV priekšēdis A. Kalupnieks izteica sirsniņu paldies delegātu sapulces vadītājam G. Brikmanim, viņa vietniekam Dr. J. Lūsim par raito delegātu sapulces vadību, sekretāriem V. Dāboliņam un L. Bāderei, balsu skaitītājiem K. Rēvaldam, J. Vandelim un P. Vitlam, Rezolūciju komisijas locekļiem J. Galdīņam, V. Paeglem un Ž. Bukovskim par darbu delegātu sapulces gaitā. Tāpat paldies tika teikts delegātiem par nopietno pieeju sapulces darbam un jautājumu risināšanā. Paldies tika teikts arī Toronto nodaļas valdei par telpām un to sakārtošanu un nodaļas vanadzēm, Aldonas Kormas vadībā, par ēdienu sagādi un pasniegšanu abās dienās. Izteica arī paldies Norai Pulciņai par otrās darba dienas ievada lūgšanu. Noslēdzot vienojās Daugavas Vanagu dziesmā, Še kopā mēs, biedri... □

A. Kalupnieks

* * * * *

ZIŅOJUMS PAR PBLA DARBĪBU

LNAK sesijā 13. maijā

Pieminēšu dažas lietas par savu tiešo darbu.

Tūlīt pēc prezidenta vēlēšanām nosūtīju apsveikumu jaunajai prezidentei Vairai Viķei-Freibergai.

Austrālijas brauciens un piedalīšanās LAAJ sesijā; 3x3 nometnes atklāšana Falls Creek.

Kalēja lietas sākums Austrālijā un 'vētra', atgriezoties Anglijā. Trīs nedēļu laikā vairāk nekā 70 avižu raksti un Kalēja lietas pieminēšana radio un TV līdz viņa aizbraukšanai. 80+, 11 lappušu komplekta izsūtīšana korespondentiem, redaktoriem, parlamenta locekļiem, iekšlietu ministram, u. c.

16. marta atspoguļojums britu masu saziņu līdzekļos un saistīšana ar Kononova tiesāšanu.

PBLA darbība turpinās kā agrāk, aizstāvot Latvijas politiskās intereses ārzemēs, PBLA biedru organizācijām un valdes locekļiem atspēkojot nepatiesu informāciju savu zemju masu saziņu līdzekļos un iestājoties par Latvijas uzņemšanu NATO un Eiropas savienībā. Šai sakarā, pēdējā gadā, es personīgi esmu rakstījis vēstules ASV prezidentam Klintonomam, britu premjēram Blēram, britu Ārlietu ministram Kukam (Cook), EDSO augstajam komisāram Van der Stūlam, Baltijas jūras valstu padomes komisāram minoritāšu jautājumos Ole Espersenam un avizēm un žurnāliem Anglijā un Ziemeļamerikā.

Kad biju Rīgā šī gada februārī, tikos ar Ministru prezidentu Andri Šķēli. Pastāstīju viņam par PBLA darbu un pieminēju Latvijas lauku un citu mazturīgo iedzīvotāju trūcīgo dzīvi un, ka no ārpusē skatoties, neliekas, ka valdība darītu pietiekami daudz, lai atbalstītu un rosinātu jaunu saimniecisku pasākumu rašanos, kas dotu darba vietas tur, kur tādu nav. Prasīju arī, kas tiek darīts korupcijas apkarošanā. Šķēle runāja par likumdošanu un stipru presi, kas rakņājas, lai atklātu nebūšanas, bet viņa atbildes mani īsti neapmierināja (Starp citu, pagājušā gada februārī tikos ar toreizējo Ministru prezidentu Vili Krištopānu, bet arī viņš diezko ilgi nenoturējās savā amatā pēc mūsu tikšanās. Šaubos vai nākošais Ministru prezidents vēlēties tikties ar mani nākamgada februārī!).

Esmu uzturējis sakarus ar CVK priekšsēdētāju Arni Cimdaru, lai pirms nākamajām Seimas vēlēšanām tiktu pieņemts tāds vēlēšanu likums, kas ļautu ārzemēs dzīvojošiem Latvijas pilsoņiem piedalīties Saeimas vēlēšanās bez grūtībām. Mans ieteikums gan ir, lai visi ārpus Latvijas dzīvojošie latvieši izņem Latvijas pasēs, jo nav nekādu garantiju, ka vēlēšanās varēs piedalīties, lietojot pilsonības

reģistrācijas lapu. Un cik tad ilgi cilvēki glabās papīra lapu pases vietā?

PBLA valdes locekļiem ir bijis jāiesūta ziņas Diasporas programmas ietvaros par ārpus Latvijas dzīvojošo latviešu vajadzībām. Tagad tā iekļauta plašākajā Latvijas iedzīvotāju Integrācijas programmā. Tās projektos arī pieminēti nepieciešamie līdzekļi pasākumu izkārtošanai. Diemžēl, valdības krīzes un nesakārtotā Latvijas saimnieciskā dzīve nav palīdzējušas nokārtot ar programmu saistītās lietas.

Pagājušā gadā, Rīgā, notika divas PBLA rīkotas konferences:

1) 10. jūnijā - "Latviešu valoda: no politikas uz sadzīvi". Konferencē nolasītie referāti iespiesti grāmatīņā, kas dabūjama PBLA birojā, Rīgā.

2) 29. oktobrī notika Ērika Krūmiņa, PBLA uzdevumā, rīkotā Demografijas konference "Latviešu tautas demogrāfiskais stāvoklis - grūtības un iespējas". Izņemot profesoru Juri Dreifeldu, visi pārējie konferences lektori bija dažādi speciālisti no Latvijas. Konference bija ievads pagājušā gada PBLA valdes sēdē pieņemtajai rezolūcijai, izsludināt 2000. gadu par Latviešu tautas dzīvā spēka saglabāšanas un atjaunošanas iesākumu. Konferencē dzirdētos referātus izdos PBLA Foruma veidā.

Šogad PBLA kārtā Rietumu latviešu izglītības darbinieku sanāksmi, kur pārrunās latviskās izglītības jautājumus. Pēc tam būs tikšanās ar Latvijas izglītības darbiniekiem. Bija paredzēts, ka šajā sanāksmē piedalīsies Māris Vitols, kritušās Šķēles valdības Izglītības ministrs, bet pašlaik nav skaidrības, kā kārtosies nākamā ministra piedalīšanās.

15. septembrī paredzēta Latvijas valsts archīva rīkotā konference par trimdas pirmajiem gadiem ar tematu "Mazā Latvija", kad arī notiks kādas 4 izstādes ar materiāliem par šo laika posmu. Šo pasākumu PBLA atbalsta ar līdzekļu piešķirumu un sniedzot citu palīdzību. Vēl sarunājami konferences lektori.

Pieminēšu daļu PBLA atbalstīto pasākumu un projektu:

NATO \$ 275.000;

ĢAKC (\$ 58.000 1999. g., \$ 58.500 @000. g.);

Okupācijas muzejs (\$ 10.000 1999. un 2000. g.);

DAC (\$ 10.000 1999. g.; \$ 5.000 2000. g), kas turpina izdot materiālus par demokrātiskas valsts iekārtu un pilsoņu pienākumiem;

divas 3x3 nometnes Latvija (\$ 8.000 1999. g., \$ 8.200 2000. g.);

BPAF (\$ 5.000 1999. g., \$ 3.000 2000. g.);

RLB (\$ 1.000 Atbalsta fondam 1999. g.);

Nule iznākušā "Melnā grāmata" atbalstīta ar \$ 12.000;

Turpinās atbalsts (\$ 5.000) latviešu skolotājiem, kas strādā Krievijas latviešu centros.

PBLA nepieciešamie līdzekļi, galvenokārt, nāk no LBF, kas tika radīts tādām nolūkam. Šad tad tiek dzirdētas balsis, ka jāzbeidz PBLA darbība un LBF līdzekļi jāizdala labdarības mērķiem Latvijā. Fondu un citus uzkrātus līdzekļus vienmēr ir viegli izdalīt, bet, ja nāk kāda jauna vajadzība, tad var gadīties, ka nepieciešamos līdzekļus nevar par jaunu sagādāt.

PBLA tika nodibināta, lai cīnītos par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Neatkarības atjaunošana īstenojās 1991. gadā, bet, kaut arī milzīgi daudz, kas paveikts, lai pārvarētu ļaunās okupācijas sekas, Latvija, iedzīvotāju vairumam, vēl ir tālu no ziedošas un turīgas valsts. Arī Krievija vēl nav samierinājusies, ka tā vairs nekontrolē visas bijušās PSRS imperijas zemes.

Līdz ar to vēl ir daudz un labu darbu un pasākumu, kurus veicot, PBLA var palīdzēt, lai mazinātos uzbrukumi

no nedraudzīgām valstīm, lai Latvija kļūtu isti demokratiska, tiesiska un turīga valsts visiem Latvijas iedzīvotājiem; valsts, kur sakārtota likumdošana un likumi tiek ievēroti; valsts, kur visā pilnībā sakārtota izglītības sistēma un kur spējīgiem jauniešiem, trūkuma dēļ, netiek liegtas vidējā un augstākā izglītība; valsts, kur nespēja samaksāt ārstam neliedz iedzīvotājam saņemt vajadzīgo ārstniecību. Tad, kad viss minētais būs sasniegts, varēs runāt par PBLA darbības izbeigšanu. □

Andrejs Ozoliņš,
PBLA valdes priekšsēdis

- - - - -

PBLA VALDES LOCEKĻA V. PLŪDONA ZIŅOJUMS

LNAK 17. padomes sesijai 2000. g. 13./14. maijā.

LNAK 17. padomes 4. sesijā tiku ievēlēts kā viens no trim LNAK pārstāvjiem PBLA valdē. Atrodot par pienākumu ziņot par manu līdzdalību PBLA valdē, 4. un 5. LNAK padomes sesiju starplaikā.

PBLA 1999. gada sēde notika 7., 8., un 9. jūnijā, Rīgā. No LNAK 4. sesijā pieņemtām rezolūcijām tikai viena (# 2, par 2000. g. PBLA sēdes rīkošanu Latgalē) bija jāvirza tālāk uz PBLA sēdi. Rezolūcija tika pieņemta daļēji - 2000. gada PBLA sēdes ietvaros notiks vienas dienas izbraukums - sēde Rēzeknē (PBLA valdes lēmums # 16).

PBLA sēdē bija jābalso par 7 rezolūcijām un 18 lēmumiem, par kuriem bija jāizšķiras uz vietas. Pēc maniem uzskatiem visas rezolūcijas un lēmumi saskanēja ar LNAK padomes vairākuma domu un tālab es visas tiku atbalstījis. Šeit minēšu tikai 3 rezolūcijas un 3 lēmumus, pēc manām domām, svarīgākos.

Rezolūcija Nr. 5 saskan ar LNAK viedokli. Iesniegums Latvijas Izglītības un zinātnes ministrijai par Latvijas vēstures mācīšanu skolās kā atsevišķu priekšmetu.

Rezolūcija Nr. 6 ...aicina Latvijas valdību veicināt latviešu valodas kā valsts valodas nostiprināšanu Latvijā.

Rezolūcija Nr. 7 ...Latvijas ārpolitikas galvenais uzdevums ir panākt Latvijas uzņemšanu NATO un ES. PBLA atbalstīs LR Ārlietu ministriju šajā darbā un palīdzēs ar savu darbu un iespējām.

Lēmums Nr. 10 - Rīgas 800 gadu jubilejas atzīmēšanai PBLA sagatavos izstādi par ārzemju latviešu rosmēm.

Lēmums Nr. 11 - PBLA iesaka biedru organizācijām eventuāli nodot savus arhīvus Latvijas valsts arhīvam.

Lēmums # 16 - jau ir minēts šī ziņojuma sākumā.

Pieteicos darboties *Informācijas komisijā*, bet šo darbu neuzskatu par pārāk sekmīgu, jo nebija nekādas vadlīnijas koordinētai darbībai. Nepieciešams nākamā PBLA sēdē šo jautājumu pacelt un rast atrisinājumu, jo informācijas darbam, lai tas būtu pilnvērtīgs, noteikti ir jābūt koordinētam.

Esmu piedalījies rakstveida aizklātās PBLA valdes priekšsēža un priekšnieka vietnieka vēlēšanās. Tāpat rakstveidā atklātā balsošanā balsoju - par - PBLA 2000. gada budžetu un Latvijas Brīvības fonda 2000. gada budžeta pieņemšanu un citiem balsojumiem.

Balsoju arī - par - LBF aizdevuma atmaksas pagarināšanu Pāvilstas vidusskolas rekonstrukcijai.

Šī gada 21. martā, Rīgā, piedalījos LATO (Latvijas Transatlantiskā Organizācija) biedru pilnsapulcē kā biedrs dibinātājs. LATO galvenais mērķis - līdzināt Latvijas ceļu uz NATO. LATO var sastāvēt katrs, kas vēlas veicināt sabiedrības atbalstu šim mērķim.

29. martā piedalījos LATO dibināšanas sarīkojumā, kurā uzruna teica Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga un NATO ģenerālsekretārs Lords Robertsons.

Rakstveida balsošanā PBLA valde nolēma kļūt par LATO asociēto biedru.

Esot Rīgā, tikos ar Latvijas Institūta direktoru Ojāru Kalniņu. Viņš ir arī LATO valdes priekšsēža vietnieks un kā tāds aicina visu latviešu sabiedrību veicināt šīs organizācijas darbu, tā palīdzot līdzināt ceļu - Latvijai kļūt par pilntiesīgu NATO locekli. □

Varimants Plūdons

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

LNAK 17. PADOMES 5. SESIJA

Sesiju 13. maija rīta stundā atklāja prezidija priekšsēdis A. Budrēvics, uzaicinādams ar klusuma brīdi pieminēt mūžībā aizgājušos LNAK darba darītājus. Svētbrīdi vadīja prāv. F. Kristbergs. Tika godināti mirušie un dzīvie LNAK goda biedri. Savā uzrunā A. Budrēvics vēlējas, lai padomē valdītu pozitīvisms, reizē atzīdams, ka opozīcija nepieciešama, jo grūti būtu iedomāties sabiedrību, kurā nebūtu domstarpību. Pēc uzrunas visi vienojās Latvijas valsts himnā.

Apsveicēju parādi ievadīja PBLA valdes priekšsēdis Andrejs Ozoliņš, teikdams paldies par padarīto un vēlēdams sekmes. DV priekšnieks Varimants Plūdons apzīmēja LNAK kā svētu stūrīti latviešu dzīvei. Izteica cerību, ka dažādajiem pārrunājamiem jautājumiem padomes locekļi pieies ar atklātu domu un pieņems kritiku. Viņš pasniedza Melnās grāmatas kopijas A. Ozoliņam, Toronto katoļu draudzei un Gunāram Šūbiņam, jo PBLA tās izdošanai atvēlējusi \$ 12.000, Katoļu draudze - \$ 7.000, bet G. Šūbiņš - lielāku čeku, LNAK devusi \$ 25.000, bet DV CV - \$ 45.000. ALA vadītājs Jānis Kukainis savā apsveikumā minēja, ka esot daudz mācījies no LNAK un atzīmēja, ka vēl daudz kas esot jādara, lai nostiprinātu Latvijas neatkarību. DV KV priekšnieks A. Kalupnieks pateicās par sadarbību un palīdzību Latvijai Amerikā, uzskatīja, ka apvienība ir Kanadas latviešu jumta organizācija. Viesis no Latvijas Atis Skalbergs, Latvijas Radio vadītājs, apzīmēja mūs par stipriem latviešiem, ziņoja, ka par mums būšot 5 radio raidījumi vairāku mēnešu posmā un kā svarīgu posmu politikā atzīmēja Melno grāmatu, kas varētu kļūt pat par juridisku dokumentu. "Būsim stipri savā latvietībā!" viņš mudināja.

Tika nolasītas vairākas apsveikumu vēstules, to vidū arī no Sv. Andreja draudzes priekšnieka U. Zommera, kas arvien ir aktīvi piedalījies padomes sesijās un pildījis arī nozīmīgus pienākumus. Viņa vēstulē bija liela neapmierinātība par to, ka sesija sarīkota Ģimenes dienā. Tādēļ draudzes delegāts tajā nevarot piedalīties un lūdza šādu kļūmi nākotnē neatkārtot (maz aplausu).

Mandātu komisija ziņoja, ka sesijā ieradušies 33 vēlētāji un 25 deleģētie padomes locekļi (5 no tiem bija aizstājuši iepriekšējos).

Par balsu skaitītājiem izraudzīja St. Vasarāju, S. Van-ku, V. Šķepastu, St. Butkēvicu un K. Kučinski. Rezolūciju komisijas izraudzīšana izraisīja pirmo balsojumu, jo T. Kronbergs oponentēja ierosinājumam, ka 4 uzstādītos kandidātus visus varētu apstiprināt amatā. 31 padomes loceklis viņam nepiekrita, 15 - jā. Līdz ar to komisijā darbojās visi 4 - J. Mežaks (vadītājs), I. Viksne, G. Šūbiņš un M. Štauers.

Pieņēma iepriekšējās sesijas protokolu tādu, kāds tas bija izsūtīts visiem padomes locekļiem īpašajā pārskatu brošūrā. Rezolūciju iesniegšanas termiņu nolika līdz plkst 12:00, 14. maijā.

Valdes priekšsēdis T. Kronbergs savu ziņojumu papildināja ar to, ka 14. jūnijā atzīmēšana Toronto notiks 14. jūnijā, plkst. 19:00, Sv. Andreja baznīcā, bet Baltiešu vakars Otavā - 18. oktobrī. Pie ziņojuma bija pirmie nopiet-

Latvijas Valsts prezidente Dr. Vaira Vīķe-Freiberga, Kanadas latviešu centrā Toronto, 2000. gada 12. maijā: 1. prezidente uzrunā pāri par 300 pulcējušos klausītājus; 2. Daļa no viesu galda - no kr. vēstnieka J. Lūša dzīves biedre, Centra valdes priekšsēdis A. Zaķis, prezidente V. Vīķe Freiberga, Latvijas vēstnieks Kanadā J. Lūsis, Korp! Spīdola TIK! Seniore fil! Māra Stabiņa; 3. Sirsnīga tikšanās - MLB Ziņotāja redaktors M. Štauvers un Valsts prezidente .

nie jautājumi un debates. Tika jautāts, kas noticis ar atbalstu Latvijai Amerikā un vai esot saņemts solītais pārskats. Tāpat, vai esot notikusi Revenue Kanada laikraksta saimniecības pārbaude. T. Kronbergs, kā tagad zināms, ir kļuvis Amber Printers Ltd vadītājs, savās atbildēs bija ļoti izvairīgs un iss. Pārskats esot saņemts tikai pirms 2 nedēļām. Stāvoklis esot labāks; uz 1999. gada 31. decembri iztrūkums bijis tikai \$ 521. H. Jansonam šķita, ka organizācija pārāk cenšas slēpties aiz privātā apzīmējuma. Lielāku skaidrību vēlējas arī Dr. J. Lūsis. P. Brauns saskatīja interešu konfliktu. A. Kalupnieks vēlējas, lai par šo jautājumu vispār nerunātu. Savā skopajā atbildē T. Kronbergs, apzīmējot dažus runātājus, lietoja vārdus "ar putām uz lūpām". Tie izraisīja tūlītēju griešanos pie vadības. V. Zariņš apzīmēja tos par nepieņemamiem. Vadība tad nu lūdza tā turpmāk vairs nedarīt.

Dažas piebildes pie saviem ziņojumiem deva E. Miniāte un citi. Jauni ziņojumi bija M. Svilānam par Tulkošanas centru, kas turpmāk vairs nebūs LNAK aizgādībā. Dr. J. Lūsis sniedzot ziņojumu par LRDF (Latvian Relief and Development Fund) ziņoja, ka tas vairāk atbalsta citus un izcēla kasieņu I. Baloža darbu.

Revīzijas komisija bija pārbaudījusi visus dokumentus. Tās ziņojums bija iss. Brīvības fonds, Izglītības Fonds (nav minēti visi uzkrātie līdzekļi), LRDF, LNAK valdes darbs noritējis korekti. Kritisks bija Tulkošanas centra vērtējums un tika vaicāts, kāda daļa LNAK ir Latvija Amerikā jautājumā.

Vēlēšanu komitejas ziņojumu sniedza I. Balodis. Grūtības bijušas sastāva izraudzīšanā. Sākumā bijusi tikai 5 locekļi, bet tagad - 10. Neviens no lielajām Toronto draudzēm nav sūtījusi savu pārstāvi. Vēlēšanām iesniegti 2 kandidātu saraksti: Apvienotais ar 38 kandidātiem, Neatkarīgais - ar 20; kopā 58. Vēlēšanu materiālus iespiedis Town Press un tos vēlētājiem izsūtīs oktobra sākumā.

Debatēs pie pārskatiem uzmanību atkal izpelnījās v. pr. T. Kronberga ziņojums. G. Liepiņš vēlējas zināt, kā tiks iedzīvināta turpmākā darbība. V. Zariņš vēlējas uzziņāt, ko paveikuši 3 PBLA valdes locekļi, kāpēc valdes pr. nav piedalījies dažādās sēdēs Latvijā. V. Plūdons atbildēja, ka esot kaut ko darijis (Skatiet viņa ziņojumu 6. lpp. - red.). J. Mežaks atzina, ka esot savu darbu izdarijis. T. Kronbergs pārmeta PBLA valdes priekšsēdim, ka viņš neesot viņu aicinājis. G. Liepiņš vaicāja G. Šubiņam, vai Latvijā tagad esot 2 klašu pilsoņi - dzimušie un ieceļotāji. Uz to G. Šubiņš atbildēja - prezidentei ir dūša!

Valdes priekšsēža vēlēšanās par kandidātiem uzstādīja T. Kronbergu, V. Zariņu, G. Šubiņu. Abi pēdējie savas kandidatūras neuzturēja. G. Liepiņš jautāja, vai ievēlēšanas gadījumā T. Kronbergs atteikšoties no Amber Printer Ltd vadības. Padome atzina, ka būtu noskaidrojams, vai viena persona varētu būt abos šajos amatos, ja nepieciešams piesaistot advokāta padomu. Balsošanas rezultāts par T. Kronbergu bija šāds: par - 39, pret - 16, nederīgas balsis - 3. Tā nu šajā amatā T. Kronbergs ir nozīmēts jau 26 reizi 50 LNAK pastāvēšanas gados. Par to var pārliecināties LNAK valdes 3. izdevuma LNAK statūtu un LNAK darbības noteikumu brošūrā (redzamā vietā - vāku iekšpusē), kas bija pievienota sesijas materiāliem un kas izdota šajā gadā. Visisāk LNAK vadījis pirmā v. pr. - J. Preisberga atvītotājs - I. Žīgurs, un tad viņš pats - tikai, apm., nepilnu gadu katrs. Tad sekojis A. Svenne (6 g.) V. Upešlācis (4 g.), J. Niedra (mazliet vairāk kā 6 g.), Dr. G. Siliņš un V. Zariņš, katrs ar 3 gadu periodu. 50 gadu laikā 8 personas. LNAK padomes prezidiju vadījuši 7: prof. F. Gulbis, prof. A. Dreimanis, V. Upešlācis, E. Šķobe, I. Alksnis, J. Mežaks un A. Budrēvics.

Pārējo valdes locekļu vēlēšanas: Vice-priekšsēde politiķa - Alīde Forstmane (nav padomes locekle) - visi. Kultūras un Izglītības vicepriekšsēde - Inta Purva - visi, vicepriekšsēdis finansēs - Egils Tannis - visi, kasieris Elmārs Bērziņš - visi, sekretāre - Kornālija Zariņa - visi, administratore - Gunta Krūmiņa - visi, 3 pārējie valdes locekļi - Mārtiņš Sausiņš - 56, Elma Miniāte - 51 un Eriks Dzenis - 46 balsis. Visus kandidātus uzstādīja T. Kronbergs, pretkandidātu nebija neviens.

PBLA valdes 2 locekļu amatam T. Kronbergs uzstādīja V. Plūdona un J. Mežaku, bet no padomes nominēja V. Zariņu, kas savu kandidatūru noņēma. Aizklātā balsosnā J. Mežaks saņēma 47, bet V. Plūdons - 37 balsis.

Revīzijas komisijā ar aklamāciju ievēlēja J. Bāru, H. Jansonu, O. Turķi un G. Šubiņu.

14. maijā sesijas dalībnieku skaits (kā jau vienmēr) bija sarūris uz 40: 19 no deleģētiem un 21 no vēlētiem! Vairs tikai 51% no padomes sastāva.

Plašāku ieskatu Latvijas sadzīvē deva A. Skalbergs. Latvijā esot 8 raidītāji, kas izpelnījušies lielu uzticību, tādu mantojot arī televīzija un baznīca. Vispopulārākā esot Latvijas Radio I programma. Arvien esot grūtības ar presi, jo daudzi laikraksti, ieskaitot Preses namu, esot vienas personas īpašumā. Diena un Lauku avīze (iznāk 3 reizes nedēļā) esot objektīvi izdevumi. Latvijā neesot neviens progresīvs žurnāls. Neesot arī kas rakstītu par komunistiem, čeku u. t. t. Viņš pats saņemot itin daudz draudu. Atzīmēja, ka krievu tauta un krievu komunisti esot 2 dažādas lietas.

I. Balodis pieskārs "šņabja lietai" Latvijā, prasīja tā pārdošanas ierobežošanu. Vēlējas, lai tiktu meklēti ārzemju korrespondenti, kas rakstītu par Latviju.

J. Mežaks ziņoja, ka sagaidāmi nopietni ierobežojumi saīņu sūtīšanā uz Latviju. Humānās palīdzības saīņiem nevarēšot pievienot individuālos, privātos saīņus. Jaunie noteikumi varētu stāties spēkā jau vasarā. Tie varētu būt liels drauds visam palīdzības darbam. T. Kronbergs domāja, ka šis jautājums būtu jārisina PBLA. A. Ozoliņš piezīmēja, ka apstākļi Latvijā mainījušies, ka daudz vēlāmāk būtu sūtīt naudu un par to iepirkt mantas uz vietas, lai veicinātu vietējo ekonomiju. Jāprasot lai palīdzības darbā iesaistītos vairāk organizācijas Latvijā. To savā veidā apstiprināja V. Vāgners, pavēstīdams, ka liela daļa Kanadas latvieši to jau dara, individuāli sūtot uz tēvzemie milzīgas summas. Tā 1999. gadā 3107 sūtītāji caur Toronto Latviešu Kreditsabiedrību vien nosūtījuši 5,2 milj. (caurmērā katrs sūtījums iznāk \$ 1760!) Kanadas dolāru, bet pēdējos 4 gados kopā 14,5 miljoni! Un šī likne nemitīgi pieaug. R. Klaiše aicināja iestāties LRDF, kas varot daudz palīdzēt Latvijai caur dažādiem projektiem. Ziedojumi atvelkami no nodokļiem. Tādā veidā valdība palīdz arī mums.

J. Briedis pavēstīja par sekmīgo jaunatnes konkursu, kurā 42 jaunieši no Latvijas vidusskolām rakstījuši vērtīgas esejas par tematu "Kādu es vēlētos veidot neatkarīgu Latviju?" Viņš uzsvēra latvisko garu šodienas latviešu jaunatnē un vēlējas, ka tiktu izdota šo darbu brošūra.

E. Miniāte ieteica informācijas izplatīšanai izmantot Klubu 415, kurā arī aktīvi darbojas jaunatne, Rīgā, un Melno grāmatu tulkot angļiski un krieviski.

A. Upešlācis: PBLA būtu jārevidē savi noteikumi un vajadzētu vairāk domāt par sabiedriskās domas ietekmēšanu Latvijā. Ja nepieciešams atalgot žurnālistus utt.

Klāvs Zichmanis domāja, ka ir aplami, ka nav darbības plāna nākotnes darbam. Jāprasot, kāpēc tas tā. Viņa atbilde bija, ka valdē daudzi esot pārāk ilgi, ka neesot notikusi maiņa. Esot izveidojies personīgais klubs, kas nespējot aiziet. Koncentrēti visi tie paši vārdi. Visu nosakot "mans klubs".

P. Brauns žēlojās, ka Otavā neesot informācijas no centra. Pārstāvji neko nesaņemot. Praktiski nenotiekot biedru motivēšana.

J. Bārs papildināja A. Upeslāča teikto ar to, ka jāpārveido arī LNAK. Esot jādodom par mūsu dzīvi. Kā mēs to izdzīvosim. Neesot salīdzinājuma, neesot programmas. Lieta jārevidē! Viņam piekrita V. Zariņš.

E. Miniāte piebilda, ka pārāk bieži lemjam, kas otram jādara. Esot jāsaprot paldies. Nelaieme esot abpusīga. Atbilstu neesot.

I. Purva liecināja, ka esot izēdusies cauri Zilai grāmatai. 3 komitejas to darijušas. Tā esot pārstrādāta un esot jau lēmumi. V. Zariņš vēlējās zināt, ka ir darīts. Uz to T. Kronbergs: tā ir laba izejviela; jaunā valde izdošot jaunu grāmatu.

Bija jau vēl citi runātāji, bet lielais vairums tikai klausījās un balsoja, ja tas bija nepieciešams. Balsu skaitītājiem bieži vien tas bija grūts uzdevums. Lai sesija nenonāktu laika trūkumā, izšķīrās, ka jāapskata rezolūcijas, kuŗu birums bija lielāks kā jeb kad - 27. Vispirms, noskaidroja summu, kādu tās prasa. Tā izrādījās ļoti liela - \$ 58.000.-, no kuŗiem nekas nebija paredzēts budžetā. Nāca ierosinājums vienoties par summu, ko varētu atvēlēt no rezerves kapitāla. Tā bija \$ 20.000.-, ko pieņēma ar 32 balsim, 1 balsojot pret. Tie tika atvēlēti jau pirmajos 2 gājienos: Lestenes Brāļu kapu iekārtošanai atvēlēja \$ 5.000.- (29:6). Kopējie izdevumi, kā ziņoja V. Plūdons, sasniegšot \$ 580.000.-. \$ 15.000 no uzkrātiem līdzekļiem atvēlēja Brīvības pieminekļa atjaunošanai. To apstiprināja (29:4).

\$ 5.000.- gadā (uz nenoteiktu laiku) tika lūgti laikrakstam Latvija Amerikā. Debates atkal iekarsa. Kl. Zichmanis domāja, ja atbalsta vienu preses izdevumu, būtu jāatbalsta arī citi. Kāpēc šāda diskriminācija? V. Zariņš vēlējās zināt, cik lasa Latviju Amerikā un cik Laiku. Uz to I. Viksna atbildēja, ka nezinot, bet R. Norītis norādīja, ka cipari 2 reiz gadā tiekot publicēti Laikā. R. Klaiše vaicāja, kāpēc jādod. Neprecizitāte traucējot. A. Vitols nesaprata, kas te notiek, vai lai segtu kādus nezināmus izdevumus? Rezolūciju nolika pie malas - noraidīja (10:24).

Plašākas debātes izraisīja rezolūcija par Latvijā sagatavoto vēstures grāmatu, no kuŗas izdošanas atteicās DV, bet ko pārņēma PBLA. J. Mežaks domāja, ka I daļa esot pieņemama. II esot vairāki trūkumi. Līdz šim ieskats esot tikai datora salikumā. T. Kronbergs vēlējās aktivākas prasības no grāmatas sastādītājiem. A. Ozoliņš proponēja, ka šo rezolūciju noliek malā. Tā arī padome to darīja.

Okupācijas mūzeju lūdza atstāt patreizējā vietā. To pieņēma ar balsu vairākumu, 2 balsojot pret. Bez debatēm pieņēma ierosinājumu piešķirt PBLA Tautas balvu Benjaminam Jēgeram.

Bez debatēm izteica pateicību Latvijas hokeja izlasei.

Atzina, ka nosakāms termiņš nākamajām padomes sesijām: vienu nedēļu pēc vai 2 nedēļas pirms 1. aprīļa, atkarībā no Lieldienām. Tam piekrita visi, izņemot 1. Noskaidrojās, ka nākamā sesija varētu notikt 2001. gada 31. martā un 1. aprīli.

Plašas debātes bija pie plašākas rezolūcijas, kas prasīja \$ 20.000 jaunu mācības grāmatu sagatavošanai latviešu skolām. Beigās vienojās, ka jālūdz \$ 5.000 no LNAK Izglītības un kultūras fonda, kas tad būtu jāieskaita Izglītības nozares budžetā (29:4)

Atbalstu neieguva Sveiki, Latvija projekts (11:19).

Ieteikums par plānošanas semināriem saņēma formālu piekrišanu. Rezolūcija, kas prasīja \$ 1,000 atvēlējumu Vispasaules latviešu jaunatnes kongresam, jau tilusi iestota. Šie līdzekļi piešķirti no LNAK Izglītības un Kultūras fonda. Rezolūcija, kas prasīja \$ 2.000 datora iegādei Latviešu centra bibliotēkai nerādīja atsauksmi (11:24). Īpaša

rezolūcija noteica, ka LNAK akcijas Amber Printers Ltd var pirkt un pārdot tikai ar padomes lēmumu (22:4).

Visi bija par to, ka sevišķa uzmanība veltama tam, lai Latvija iekļūtu NATO. Goda konsula Toronto izraudzīšana piekrit Latvijas vētniekam Kanadā. Tādēļ šo jautājumu tālāk neiztirzāja. Par ieteikumu kļuva rezolūcija par grāmatas Latvieši Kanadā (līdz 2000. g.) izdošanu, ko savā laikā sagatavoja J. Mežaks un ko solīja izdot Kanadas valdība. Līdz pasākuma "apcirpšanas" laikam bija iznākušas kādas 15 grāmatas par citām etniskām vienībām. J. Mežaks apstiprināja, ka darbs nobeigts. Manuskripts glabājoties National Archives. J. Langins ieteica pabakstīt, pasparoties. I. Viksna domāja, ka šāds izdevums ļoti vajadzīgs. V. Zariņš, ja ne citādi, tas jāizdod mums pašiem. P. Brauns apsolīja painteresēties Mantojuma (Heritage) ministrijā.

Bez debatēm atzina, ka visiem LNAK darbiniekiem būtu nepieciešams e-pasta tīkls. Vēl bija ierosinājums par jaunas nozares dibināšanu, kas skaidrotu lietas, kas saistītas ar cilvēku tiesībām. To varbūt varētu darīt Otavas pārstāvniecība. T. Kronbergs - nepieciešams cilvēks. Iebildumu pret to nebija.

Bez sevišķām debatēm tika atcelta laikraksta Latvija Amerikā komisija, ko pēc gandrīz veselas sesijas (3. ārkārtas) pārrunām izveidoja 1999. gada sākumā. Tās darbs bija iestrēdzis un kļuvis nenozīmīgs (29:5).

Šajā mirklī T. Kronbergs paziņoja, ka turpmāk LNAK akcijas Amber Publishers Ltd. pārstāvēšot Dr. G. Šubiņš.

Apstiprināja budžetu 2000. gadam \$ 96.000 apmērā ienākumos un izdevumos.

Sesijas darbs bija galā un atlikušies dalībnieki varēja gaidīt uz Izglītības un kultūras fonda gada sapulci un LNAK kultūra nozares sarīkojumu Balsis un atbalsis.

*

Nedēļas nogalē, kuŗā notika 17. padomes 5. sesija, kas noslēdza šīs padomes darbu, notika vēl citi LNAK pasākumi.

Jau 12. maija pēcpusdienā notika LRDF gada sapulce, kas bija pulcinājusi tikai 8 dalībniekus. To vadīja valdes priekšsēdis Dr. J. Lūsis, paziņodams, ka fondā atgriezies LL/LK. Pieņēma protokolu un kases pārskatus. Valdē izraudzīja visus līdzšinējos - priekšsēdis - Dr. J. Lūsis, vice-priekšsēde - Kornēlija Zariņa, vice-priekšsēdis - M. Štauers, sekretāre - Inga Zariņa, biedrzinis - Roberts Klaiše, kasieris - I. Balodis, valdes loceklis Dr. G. Šubiņš. Revīzijas komisijā - M. Valdmāne un V. Zariņš. Pēc vajadzības kooptēs trūkstošos locekļus. Valdes sēdes, izmantojot telefonu, noturēs piektdienas vakaros. Vispārējs atziņums bija, ka fonds uzturams, jo tas dod iespēju vairākiem labdarības pasākumiem iegūt nodokļu atlaides vajadzībām kvītis, kuŗas atzīst Revenue Canada. Tas ievērojami palīdz latviešu lietai.

*

Piektdienas vakarā, 12. maijā, Kultūras centra Mākslas galerijā atklāja LNAK mākslas kolekcijas darbu skati (pēdējo šajā krastā). Atklāšanas aktā runāja Centra mākslas komitejas vadītājs Eriks Dzenies, LNAK Kultūras nozares vadītāja Inta Purva, bet to atklāja Latvijas Valsts prezidente Dr. Vaira Viķe-Freiberga, kas Toronto bija ieradusies, lai saņemtu goda doktora gradu Viktorijas koledžā un kas pirms tam bija viesojusies latviešu skolu skolnieku saimē. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs formāli viņai pasniedza dāvinājuma rakstu, ar ko šī kolekcija tiek nodota Latvijai, kā tas tās veidošanas sākumos bija paredzēts. Vēl atliek tikai pats nosūtīšanas un izvietojšanas jautājums. Šis svētku bija pulcinājušas ap 60 interesentu. Ar to it kā noslēdzies kāds samērā garš posms LNAK Kultūras nozares darbā. Un ir tiešām labi, ka tas ir tā.

Kamēr viss tas notika, Centra lielajā zālē pulcējās ļaudis vakara tērpos, lai piedalītos greznajā Tīkšanās vakarā ar Latvijas Valsts prezidenti Dr. Vairu Viķi-Freibergu. To kopīgi rīkoja LNAK, Kanadas Latviešu Centrs Toronto un Korps! Spīdola TIK! Tas reizē bija veltīts latviešu daudz bērnu ģimeņu un bāreņu atbalstam (Ieeja \$ 75.-, tam no tās bija sagaidāms vairāk kā \$ 10.000 atvēlējums) (Skatiet dažus foto uzņēmumus 7. lpp.! - red.). Vakara aprīses ievadīja kokteiļa stunda. Kad bija ieradusies Valsts prezidenta, vēstnieka J. Lūša pavadībā, isu uzrunu teica vakara vadītājs Valdis Vāgners. Pēc iepazīšanās ar goda galdu galda lūgšanu vadīja māc. Anita Gaide.

Vakariņas bija sastādījis un gatavojis šefs Ingo Kārklīšs. Kā to apliecināja glītā ēdienu karte, tās bija karaliskas. Katrā ziņā izmeklētas un garšīgas. Apetītes veicinātājas lomā bija žāvētas zivis tiklā (Lasis, forele, baltā zivs). Neizpalika dažādu maīžu izlases un sviesta rozītes. Salātos bija raibie dārzāji, salāti ar mango šķēlītēm, melnās sesame sēklas, upeņu etiķi. Galvenā ēdienā - sautēta teļa gaļa, madeira vīna mērce ar sēnēm, cepti mazie kartupeļi Parīzes gaumē, anīss, zukiņi, saldīti kartupeļi un pavašāra spargēļi. Saldā ēdienā sorberts ar svaigām vīģēm, mellenēm un biskvitu. Vīns (sarkanais un baltais), kafija, tēja, Centra tortes, kliņģeris, augļu sakārtojums. Ja viss tas nebūtu kaligrafiski izrotātiem burtiem uzrakstīts, kas visu to varētu saskatīt un atcerēties. Tagad ir dokuments, piemīņas lapa. Ja kādam palaimējies iegūt tālās viesības autogrammu, tam pat varētu būt vairāk kā sentimentāla vērtība. Apkalpotājas un apkalpotāji laipni un smaidīgi. Viss ritēja kā pa dziedziņu.

Pēc vakariņām bija vairākas kopdziesmas, kuŗas vadīja dir. Fil! Vizma Maksiņa, Spīdola, bet pie klavierēm fil! Anita Gaide, Spīdola.

Uzrunas teica LNAK valdes priekšsēdis Tāivaldis Kronbergs, korps! Spīdola T. K. Seniore fil! Māra Stabiņa un Latvijas vēstnieks Kanadā Jānis Lūsis.

Vakara runā Latvijas valsts prezidente Dr. Vaira Viķe-Freiberga pakavējās pie vairākiem nozīmīgiem tematiem, kuŗu vidū īpaši uzsvēra vajadzību Latvijai virzīties uz NATO un ES. Pieskārs arī pilsonības jautājumam, pasvitrojot, ka katrs, kas iemācījies latviešu valodu un pilda savus pilsoņa pienākumus, ir labs Latvijas pavalstnieks. Pateicās, ka daudz bērnu ģimenes un bāreņi Latvijā saņem lielu atbalstu un ka rīkotāji pasūtījuši speciālu uguņošanu (Visu vakaru Toronto plosījās negants pērkona negaiss. Aiz centra logiem nemitīgi bija redzami zibepi un dzirdami pērkona dārdi. Turklāt vakara viesiem nebūt nenācās viegli nokļūt mājās, jo daudzas satiksmes artērijas bija pārplūdušas. Viens otrs tur bija nokļuvis tikai ap pieciem no rīta). Runa izpelnījās vairākreiz kārtīgus aplausus. To varēja noskatīties un noklausīties televīzijā Centra vidējā zālē, otrā stāvā, vēl kādi citi 60 apmeklētāji, kuŗiem vienkārši nebija vietas lielajā sarīkojumā zālē un kuŗiem gan nebija bagāto vakariņu - tikai uzkodas.

Pa kafijas laiku sākās prezidentes apstaiga pie galdiem, kādu bija 37. Tā bija reti sirsniņa un deva retu iespēju tikt ar mūsu valsts ievērojamāko personu, un daudziem draugiem sirsniņu iespēju izmainīt draudzīgu vārdus. Savas tautas pārstāvju vidū prezidente, vēstnieka J. Lūša, vīra Imanta un meitas Indras pavadīta, uzkavējās itin ilgu laiku. Katram bija iespēja sarīkoties un izmainīt kādu vārdu. Viesības noslēdzās ar dziesmu Mūsu zeme (J. Rainis un J. Norvilis). Grandiozais notikums bija izdevies un atstājis siltu sajūtu sirdī.

*

Pēc 17. padomes 5. sesijas slēgšanas, notika LNAK Izglītības un Kultūras fonda sapulce, ko vadīja fonda v. pr. J. Mežaks, bet pierakstīja sekretāre K. Zariņa.

Pieņēma iepriekšējās sapulces pieraksti.

Aizvadītajā gadā piešķirtie \$ 2.500 kokļu dienu Otavā sarīkošanai izmaksāti. Studentu projektu godalgošana vēl nav notikusi. Kaut gan visi dokumenti universitātēm ir izsūtīti, līdz šim nav saņemts neviens pieteikums. Pastāv iespēja, ka kāds kandidāts tomēr būs. Kasē uz 2000. g. 1. janvāri \$ 41.456.79. Sekmīga izrādījusies ziedojumu akcija, kuŗai līdzekļi vēl turpina ienākt. Šogad piešķirtas 22 stipendijas Garezera skolniekiem un 2 Saulgriežu nometnei Latvijā.

Revīzijas komisija visas grāmatas bija atradusi labākā kārtībā.

Nominācijas komiteja (O. Turķis) iesniedza līdzšinējo valdes locekļu sarakstu: A. Budrēvics T. Kronbergs, Br. Logins, J. Mežaks, I. Purva, J. Steprāns, V. Vāgners, I. Fogle-Viksna, Kornēlija Zariņa. Tā kā citu kandidātu nebija, visi tika ievēlēti ar aklamāciju. Par zvērīnāto revidentu no jauna apstiprināja līdzšinējo - I. Jenti.

Ieteikumu turpmākam darbam nebija. Tos vienmēr var pieteikt fonda valdei.

Sapulci varēja slēgt jau plkst. 18.

*

Pēc tam Centra Mākslas galerijā notika LNAK Kultūras nozares organizētais sarīkojums Balsis un Atbalsis, ko bija izkārtējusi nozares vadītāja I. Purva. Tajā bija ieradusies ap 30 interesentu (to vidū vairs tikai nedaudzi LNAK padomes locekļi).

Īsreferātu ar interesantiem Indras Gubiņas dzejoļu lasījumiem par dzejnieci lasīja Mirdza Rutule no Hamiltonas. Indra Gubiņa, dz. Bensons, sarakstījusi 24 grāmatas, no kuŗām 5 ir veltītas dzeju izlasēm. Saņēmusi PBLA Kr. Barona prēmiju un 2 PBLA KF Goda balvas. M. Rutule izteica cerību, ka Gubiņa rakstīs vēl daudz, jo viņa vēl spēj!

Un tad dzejniece lasīja pati savus dzejoļus, iejūtīgi un skaidri. Tie ievēda klausītāju viņas dvēseles dziļumos, jo nekas nevar atvietot autores/autora paša lasījumu, kam nāk līdz cilvēka personība.

Otra persona, kuŗai bija ierādīta vieta šajā sarīkojumā bija Dr. Tadeušs Puisāns, ar kuŗa dzīves gaitām iepazīstināja J. Mežaks. Puisānam 2 zinātniski grādi - metroloģijā un vēsturē. Pēc tam godalgotais grāmatas autors runāja par savu darbu. Viņaprāt, katolicisms esot izglābis latviešu tautu Latvijā, jo pasargājis Latgali no krieviskošanas.

Šis bija ļoti patīkams iepazīšanās vakars ar abiem izcilajiem autoriem. Tajā varēja būt daudz vairāk ļaužu, jo abi pelnījuši ne tikai atzinību, bet arī klausīšanos. Ka bija dota šāda iespēja, jāpateicas LNAK Kultūras nozarei un tās vadītājam I. Purvai, kas pati, savkārt, teica paldies abiem izcilajiem š vakara viesiem.

Divi intensīvās dienas bija beigušās ar patīkamiem notikumiem, kas atbalsojās dvēselē un liecināja, cik daudz var paveikt un panākt cilvēki, kas izpilda savu sūtību. Bez sevišķa uzsvāra, rādīdami savu jūtu un zināšanu pasauli, viņi apliecināja savu latvietību. Par to jāsaprot it sevišķi liels paldies. □

M. Štauers

Žurnālista (ne redaktora) komentārs:

17. LNAK padomes sesijā bija skaidri redzamas patreizējās LNAK aktīvo dalībnieku (aptuveni, tikai 10% no viesiem Kanadāš latviešiem) politiskās pozīcijas. Tās, tā sauca, demokrātiskais vairākums turēja sagatavots un ar rūpīgi izstrādātu tehniku, lai neviens tās nevarētu apstrīdēt un apdraudēt. Galu galā, ir taču skaidrs, ka ir tikai viena taisnība un ka ir jānoturās vēl vismaz nākamās padomes laiku. To apliecina Apvienotā kandidātu saraksta izvēle, jo kas gan varētu balsot pret to, ja tajā ir DV un LNAK gaišākie spēki. Tas taču ir morāls pienākums. Pret

to vienam otram gan bija iebildums, ka tas esot pārāk pesimistisks uzskats, jo balsotāji taču balsošot par individiem un līdz ar to izredzes esot arī Neatkarīgā saraksta kandidātiem (Apvienībai jāpriecājas, ka tāds vispār ir, jo ar Apvienoto sarakstu nepietiktu, lai aizpildītu visas 40 padomes locekļu vietas! Ja nu viņus visus ievēlētu, tad vismaz 2 tomēr būs jānāk no pēdējā.). Vai tas tā notiks, to parādīs pašas vēlēšanas. Gibētos paredzēt, ka šis izredzes ir niecīgas.

Sesijas gaitā radās arī iespāids, ka vidējā paaudze ciņu ir uzdevusi. Arī tai bija sava politiskā taktika: tā vienkārši nevienam amatam vairs nekandidēja, jo apzinājās, ka balss nebūs un līdz ar to ieguvēji būs tikai demokratisks vairākums, kas varēs teikt - viņiem nav atbalsta. Opozīcija itin sekmīgi aprādīja līdzšinējās vadības trūkumus, nākot ar daudz rezolūcijām, kuŗu vairums tika pieņemts, un ar jautājumiem, kas nebija ērti jaunajai politiskā spēka koalīcijai. Tas izsita vienu otru no vadības loka paredzētās līnijas. Tomēr, šķiet, tam maz praktiskas nozīmes, jo opozīcija LNAK darbā ir veiksmīgi nobidita pie malas un cerības mazinās, ka tā varētu atgriezties drīz.

Vienīgo pārmaiņu nākamajā gadā varētu dot demografiskās maiņas, bet tā ir milzīga vājuma zīme, kas LNAK nepalīdz, jo tajā nav elastības, nav politiska vēlēšanās respektēt citus ieskatus un iesaistīt ļaudis ar citādāku pieredzi un tos, kas gribētu veikt savu un augt. Tas tā nebija pirms gadiem 3, kad vēl nebija piemēties naudas līdzekļu trūkuma burbulis. Pēdējais pēkšņi daudz ko mainīja un tika izmantots īpaša cietokšņa veidošana.

Glābiņš varētu būt nopietnā nākotnes darba seminārā, bet, tomēr, ir jāšaubās, vai tādā nāks tie, kas ir jau izšķīrušies, ka viņiem apvienībā nav vietas. Tie aiziet citur un atdod savu enerģiju jauniem, piemērotākiem pasākumiem. Ar, tā saucamo, nelokamo stāju un taisnību, šķiet, apvienība ir pazaudējusi savu elastību un iespēju iesaistīt cilvēkus ar citādāku nākotnes skatu. Arī tiem jauniešiem, kas ienāks padomē caur šī rudens vēlēšanām būs jādara tā, kā to liek patreizējā politiskā vadība. Tas jau nav nekas jauns. Tā notiek visur. Bet reizē, visur ir arī opozīcija un respekts pret to. Reizē visur tiek kritizēta vadība un vadības personas. Pie tam nežēlīgi, bet tās par to īpaši neuztraucas. Un, ja jāiet, iet.

Samērā miermīlīgā sesija nosprauda politiskās pozīcijas jaunās padomes vēlēšanām. Jautīcas vēlēšanu saimei, kas gan, šķiet, varētu būt mazāka kā iepriekšējās reizes. Šobrīd izredzes, ka tā varētu pieaugt, ir niecīgas, jo apvienībai nav vairs plašāka redzamība plašajā Kanadas latviešu sabiedrībā. Tā nezina, ko tā vēlas un tai nav cilvēku, kas varētu meklēt jaunas pieejas, jaunu virzienu. To apliecināja gandrīz vai katrs (ar dažiem izņēmumiem) patreizējās vadības pārstāvis. Ir arī paredzams, ka mazināsies organizāciju deleģēto padomes locekļu skaits, it sevišķi no mazākajiem latviešu centriem, kuŗiem reprezentācija padomē mazinās, jo tām nav iespējams piesaistīt savu biedru uzmanību lietai, par ko tie neko nezina un kas tiem neko nedod. Citiem vārdiem, LNAK darbība šobrīd ir pārāk platoniska un neatbilst Kanadas latviešu sabiedrības vajadzībām.

Viss jau nav pagalam. Varbūt jaunā valde ar pāris jaunajām sejmā spēš rast pagriezīenu uz gaišāku skatu. Ja tas tai izdosies, varēsīm to sumināt. Ja nē, varētu gadīties, ka pēkšņi būs vajadzība pēc pavisam lielām pārmaiņām, un ko darīsim tad? Šiem jautājumiem pieskārs pāris padomes locekļi, bet vai tos pozitīvi saklausīja vadība, kas uzsvēra, ka arī šad tad dažādība ir nepieciešama?

Sniedzu šo komentāru ārpus reportāžas, kuŗā, iespēju robežās, aprakstīta notikumu kārtība, ko visā savā pilnībā labāk paveiks nākamais protokols, jo tas tiks uzrakstīts no

ieraksta skaņu lentā. Žurnālistam ar zīmuli un spalvu tas ne vienmēr ir iespējams. Nepastāvu uz nekādu taisnību un nebaidos no pārmetumiem, ka būtu bijis kādā citā sanāksmē, kā tie, kas sesijas gaitu uztvēruši citādāk. Nevaru pievienoties arī tiem, kas mani mudināja nerunāt, jo es jau tikai skādējot pats sev. Šoreiz runāju maz, tikai to, kas bija jāsaka. Mani pat neuztrauca tas, ka mana vārda pieminēšana satrauca viena otra vadības locekļa prātus. Jāatzīstas, ka bija mazliet neērti, ka viens otrs no vadības loka, man slidēja gaŗām nepazīnis vai izvairoties no domu izmaiņas, bet tas jau pieder pie politisko ciņu pozīcijām. Gribu vēlēt apvienībai tikai labāko, bet, diemžēl, šobrīd tā atrodas milzīgas lavīnas priekšā un īsti nezina, ko ar to darīt. Droši vien, nāks laiks un padoms, un viss atkal būs labi. Un ja apvienība vēlas, lai patreizējais priekšnieks to vada nākamos 20 gadus, lai notiek! Neatbildēts tomēr paliek jautājums, vai tas ir vēlami. Kas to atbildēs? Vai vēlēšanu saime? Vēlēšanu ciņa ir sākusies. Cik tā būs intensīva, to vēl tikai redzēsīm. Rādās, ka būs interesanti uzzināt vēlēšanu rezultātus šoruden. Patreizējam demokratisks vairākumam izredzes ir labas, neskatoties uz pāris zilumiem, ko tas saņēma aizvadītajā sesijā. Ka tas uz to ir jūtīgs, pierādīja fakts, ka pavisam neuzkrītošā veidā tika mainīta akciju pārstāvēšana Amber Printers Ltd un ka tam pavisam netikama ir Latvija Amerikā lieta. Un te nav nekāda runa par to, vai laikraksts vajadzīgs, vai nē. Skaidrs, ka ir vajadzīgs. Tikai tas, kā šis jautājums tika kārtots, daudziem nebija pieņemams.

Cerams, ka iztirzāsim arī nākamā - 18. padomes 1. sesiju un ka tajā būsīm sīrsnīgāki kā aizvadītajā un ka tajā itin visi vēlētie padomes locekļi piedalīsies visu padomes sesiju laiku. Kādēļ gan ir jāuzņemas amats, ja nevēlas to pildīt? Šo jautājumu būtu jāatbild katram kandidātam. □

M. Štauers

✻ ✻ ✻ ✻ ✻

VAI PĒTERSĪLIS IR JĀŅA ZĀLE?

Kaut arī tautas dziesma apgalvo, ka "visa laba Jāņa zāle, ko plūc Jāņa vakarā", nav dzirdēts, ka Jāņa bērni, ligo-tāji īpaši nadzīgi plūktu pētersīlus un vitu tos vainagā kopā ar papardīti, vibotnīti, dzelteno klīngerīti. Taču nav šaubu par to, ka pētersīlis ir itin brīnišķīga zāle, kas cauru gadu nodēra gan ēdienu gatavojot, gan arī dziednieciskiem nolūkiem. Tādēļ pačalosim mazliet par to.

Pētersīļa botaniskais nosaukums "Petroselinum sativum" esot cēlies no grieķu vārda "petros", jeb akmens, jo tas sākotnēji redzēts zaļojam akmeņainā augsnē Vidus jūras apvidū. Senie grieķi no pētersīļiem vījuši vainagus kāzu svinībām un sporta sacensību uzvarētāju godināšanai. Kaŗā jānot, grieķi ar pētersīļiem sabarojuši zirgus, lai tie būtu drosmīgi un izturīgi. Pētersīļi senatnē lietoti arī bedību ceremonijās, domājams, kā pretlīdzeklis pret liķa smaku. Latvijā pētersīļus sāka izmantot pārtikā pēc 16. gadsimta.

Slavenais aktieris Alfrēds Lunts savā laikā esot teicis, ka pasniegt galdā ēdienu, kas nav pārkaisīts ar kapātiem pētersīļiem, esot tikpat smags labas uzvedības pārkāpums, kā dāmai parādīties sabiedrībā ar nenopūderētu degunu. Mūsdienu virtuves mākslu lietpratēji no pētersīļiem kopā ar veselības apustuļu ieteikto olīveļļu vai dažādiem etiķa paveidiem gatavo pikantas mērces cepešiem un salātiem.

Dabas dziednieki, savukārt, pētersīļus uzskata par visvecākajām šodien zināmām ārstniecības zālēm. Senos laikos tie sekmīgi lietoti pret drudža slimībām un, citējot Doru Švikuli, "visur tur, kur vajadzēja kaut ko ķermeni sakaldīt, mikstināt, izklidināt" tātad pret gremojamu orgānu slimībām, žultsakmeņiem, liesas un aknu kaitēm.

Pētersīļa sēklas īpaši ieteic pret dažādām urinvadu slimībām. Tūskas gadījumos pētersīļi veicina urīna izdali (Tūska ir lieka šķidrums uzkrāšanās organisma audos vai dobumos). Pētersīļa tējas aplikamos vai svaigas, saspiešanas pētersīļu lapas lieto arī pret tūkumiem, iekaisumiem, ieskaitot acu iekaisumus, strutojošām mandelēm un kukaiņu kodumiem.

Viduslaiku Vācijā ar pētersīļu kompresēm ārstējās locītavu iekaisumu cietēji, bet Amerikā pirms kādiem simts gadiem pētersīļus lietoja kā chinīna aizstājējus malārijas ārstēšanā.

Pētersīļi bagātīgi satur A, B, C un E vitamīnus, kalciju, riboflavīnu, dzelzi, kāliju un hlōrofillu. Pētersīļu lapās ir daudz folijskābes, kas īpaši nepieciešama grūtniecēm. Folijskābes vitamīna trūkums izraisa anēmiju. Turklāt pētersīļiem piemīt īpašības, kas aizkavē histamīna izcelšanos cilvēka organismā. Kā zināms, histamīns rorisi na alergijas, tātad pētersīlis noder arī kā alergiju pretlīdzeklis.

Kosmētiskā pētersīļu eļļu lieto šampūnos, ziepēs un ādas krēmos, it īpaši vasaras raibumu balināšanai. Tumsmatāinas sievietes ar pētersīļa preparātu skalo matus, lai tie mirdzētu. Pētersīli var kā papildus zaļumu likt klāt puķēm, tad vāzē ūdens ilgāk turēsies svaigs.

Romiešu dzirotāji pētersīli lietojuši pēc orgijām, lai elpa neostu pēc alkohola un labāk veiktos gremošana. Tātad to var ieteikt arī Jāņa bērniem, kam pārāk labi garšojuši Jāņa nakts labumi. Ēdienu gatavojot, pētersīļi novērš kāļu, kāpostu un sipolu smaku dzīvokli.

Par to, ka pētersīli kā garšaugu pazinuši jau mūsu gudrie senči, liecina tautas dziesma: Trijas, četras kazu kājas, /Seši kuņģa gabaliņi, / Pieliksim pētersīles, / Būs pušiem launadziņš. Ligo, ligo! □

**Biruta Sūrmane,
Ņujorkā**

VASARAS SAULGRIEŽOS

... un tad mēs jāpugunis degsim savos pakalnos,
Savas zemes un svešuma pakalnos.
Vectēvu gadsimtu miņa mūs apņems,
un tad - mēs ligosim!
Ligosim par savu visskaistāko zemi zem saules.
Par mūža sapņiem nepiepildītiem,
Par sādēgušām dzīvēm...
Par laikiem bijuši un nākamjiem,
Par audzēm tām, kas vēl pēc mums tik būs.
Mēs ligosim un jāpugunis degsim
Jo esam apiņu un ligotāju cilts.

Ilmārs Zelmenis

*****

GAREZERAM 35 GADI

Gaŗezērā 13. maijā atklāja jauno sezonu ar biedru pilnsapulci un 35 gadu darba jubilejas atzīmēšanu. No 11,343 Gaŗezera pajām pilnsapulcē bija pārstāvētas 8,603 jeb 75,8%, kas ir nedaudz vairāk nekā pagājušā gadā. Sezonu ievadīja padomes priekšsēdis Alberts Legzdiņš, aicinot prāv. Laumu Zušēvicu teikt lūgšanas vārdus gan karogkalnā, gan arī sēžu telpā, delegātiem darbu sākot. Savā lūgšanā prāveste īpaši priecājās par daudzajiem jaunākās paaudzes pārstāvjiem Gaŗezera vadībā, novēlot visiem

darbiniekiem Dieva svētību. Mēs maināmies, mainās arī Gaŗezers - uzsvēra runātāja.

Par pilnsapulces vadītāju ar aklamāciju ievēlēja Dr. Zigrīdu Zadvinski, par sekretāri - Baibu Dumpi. Tāpat ar aklamāciju ievēlēja balsu skaitītājus Andreju Ņeņģi, Lauri Roŗkalnu un Āriju Viļemsonu.

Gaŗezera vadība - padome delegātus iepazīstināja ar aizvadītā gadā paveikto, nākotnes plāniem un nodomiem, kā arī sīki izstāstīja par Gaŗezera materiālo stāvokli. Plašu pārskatu par financēm bija sagatavojusi prezidente-finācu nozares vadītāja Anita Griviņa, vairākus no tiem labi saprotamā veidā, palielinātā formā parādot uz ekrāna. Kasierai Baibai Dumpei atsevišķa ziņojuma nebija, bet viņas darbība bija ietilpināta finanŗu nozares pārskatā. Šeit jāpiezīmē, ka Gaŗezērā finanŗu gads beidzās ar 31. decembri, kādēļ visas summas raksturo 1999. gadu. Darbības gads noslēdzies ar   10,059 atlikumu, bet iepriekšējā gadā finanŗu pārskati uzrādīja   45,952 lielu zaudējumu. Operatīvie ieņēmumi bijuši   419,787, bet izdevumi   409,728. Gaŗezera īpašumu vērtība, atskaitot nolietotānas summas,   665,385. Brīvie līdzekļi ieguldīti dažādos drošos peļņu nesošos fondos. Nauda un ieguldījumi gada noslēgumā   670,819. Nākamā gada budžetā paredzēts   426,434 operatīvajiem izdevumiem, bet   150,000 paredzēti kapitāliem pasākumiem.

Saimniecības nozares vadītājs Miŗelis Abuls norādīja, ka 35 gados daudzas ēkas Gaŗezērā nolietotānas, daudz jāpiestrādā, lai tās uzturētu lietošanas kārtībā. Notikušas 5 būvkomitejas sēdes, kuŗās apskatīti ne tikai labošanas darbi, bet domāts arī par nākotnes plāniem. Būvkomitejas, tāpat kā padomes sēdes, ir atklātas un visi laipni gaidīti ar saviem padomiem un ierosinājumiem. Kalniņu ēkā vairākas telpas jau salabotas ar kvalitatīviem mitrumu izturīgiem materiāliem. Lai pasāktu lielākus projektus Dzintaros, vispirms jāatrisina kanalizācijas problēmas. Plašāki remontu tiek veikti Dzintaru duŗu telpās, kuŗas pēc saimniecības nozares novērtējuma, bija noslidejušas Padomju Savienības līmenī. M. Abuls īpaši pateicās Gaŗezera saimniekam Jānim Bērziņam un jaunajam administrātoram Pēterim Burģelim par izcilo sadarbību un sastrādāšanos, sevišķi cildināmi arī Jānis Stāks, Gunvaldis Breņķis un Jānis Pūtelis.

Izglitības nozares vadītāja Ilze Kreiŗmane savus pienākumus veic, dzīvodama Latvijā. Viņa pastāstīja par Gaŗezera klubiņu, kas nodibināts Latvijā, kuŗā pulcējas kādreizējie skolnieki un darbinieki no Latvijas, kas apmeklējuši Gaŗezeru. Gaŗezera Vasaras vidusskolu no Latvijas ŗogad apmeklēs Zane Dobuma, kas uzvarējusi GVV konkursā.

Padomes priekšsēdis Alberts Legzdiņš, kas reizē ir arī sarikojumu nozares vadītājs, stāstīja par pagājušā darbības gada sarikojumiem. Arī ŗis gads solās būt ļoti bagāts vērtīgiem sarikojumiem un sanāksmēm. 9. un 10. jūnijā notiks ALAs valdes sēde, 14.-18. jūnijā būs Latvieŗu Draudzu dienas, 24. jūnijā svinēs Jāņus, 2. jūlijā atklās GVV un sāksies bērnu nometnes pirmais divnedēļu posms, un kur tad vēl ik svētdienu dievkalpojumi, dažādas izstādes un tirdziņi, 3x3 nometne, jūlija beigās. Latvieŗu tautas mūzikas ansambļu salidojums un ALAs Kultūras dienas. Katrā ziņā nedrīkstot aizmirst Gaŗezera supertalku un talcinieku balli no 1. līdz 4. jūnijam, kad saimnieks ierādīŗot ikvienam darbiniekam patikamu nodarboŗanos. 12. augustā GVV izlaiduma koncerts un Gaŗezera 35 gadu jubilejas izloze, kuŗā būs iespējams laimēt gluŗi jaunu automaŗinu.

Par Gaŗezeru atzinīgi vārdi bija sakāmi arī revīzijas komisijai. Ziņojumu par izdarīto revīziju nolāsija Lauris Roŗkalns. Viss esot atrasts labā kārtībā un par apzinīgi

Vāvere - vai viena no Čikāgas minoritātēm, kas
kaņo par savām tiesībām.

Silvija Šteinere-Jēgena

veikto darbu revīzijas komisija visiem darbiniekiem un vēlētajām amatpersonām izteica pateicību. Noklausoties visus ziņojumus un revīzijas komisijas vērtējumu, arī pilnsapulce vienprātīgi izteica savu pateicību visiem Gaņezera darbiniekiem un talciniekiem, neaizmirstot arī daudzos tautiešu ziedojumus, bez kuņiem Gaņezers nevarētu pastāvēt un tik aktīvi darboties. Gaņezera prezidente Anita Grīviņa, savukārt, solījās turpināt strādāt, lai Gaņezers vēl pastāvētu vismaz nākamos 35 gadus, lai jaunai latviešu paaudzei būtu kur pulcēties. Viņa cerot, ka viņas dēls pēc gadiem varēsot pārņemt prezidenta amatu - šodien viņam jau ir divi gadiņi.

Nodziedot "Nevis slinkojot un pūstot", pilnsapulce bez kādiem asumiem un matu skaldišanas, kā arī bez problēmām, izraugot jaunus darbiniekus, sēdi slēdza. Padome darbosies šādā sastāvā - prezidente un finanču nozare - Anita Grīviņa, padomes priekšsēdis un sarikojumu nozare - Alberts Legzdiņš, sekretārs - Kārlis Daukšs, juridiskais padomnieks - Roberts Kēngis, izglītības nozare - Ilze Kreišmane, saimniecības nozare - Miķelis Abuls, saimniecības nozares palīgs - Arturs Kore, veselības nozare - Miķelis Kore, speciālie uzdevumi - Svens Kīns. Revīzijas komisijā darbosies Maiga Kildiša, Modris Krautmanis un Lauris Rožkalns. Nākamā būvkomisijas un padomes sēde paredzēta 15. jūlijā, plkst. 9:30.

Gaņezera 35 gadu jubilejas svinības, kuņās varēja piedalīties ikviens tautietis, notika biedru pilnsapulces dienā, 13. maijā. Svētku noskaņū radīja jau "Ciema bālsis" uzvedums Baibas Dumpes vadībā. Programmas lielāko daļu aizpildīja tautas dziesmu aranžējumi, iepriecinot klausītājus ar iemīļotām melodijām un sirdim tuviem vārdiem. Viegli varēja piemirsties, ka aiz nometnes vārtiem ir sveša zeme, citi ļaudis.

Interesants bija Gaņezera lielās jubilejas apsveicēju izkārtojums, vispirms gan ar klusuma brīdi godinot viņsaulei aizgājušos ilggadīgos Gaņezera draugus un labvēļus - prāv. Jāni Turku un Jāni Zvāneri. Lūgšanas vārdus teica Miķelis Abuls. Pie apsveikšanas vārda tikt varēja ikviens svētku viesis, gan tikai ar noteikumu, ka pēc tam jāuzsāk kāda dziesma. Pirmais runātājs bija Gaņezera tuvākais kaimiņš Ārijs Viļemsons, ciema "Latvijas" vecākais. Bez skaistajiem vārdiem, viņš pasniedza Gaņezeram 500 dolārus, lai iegādātos 5 jaunas pajas. Dace Koplande ALAS vārdā pateicās Gaņezeram par 35 Latvijas labā nostrādātiem gadiem. Apsveicēju saimei pievienojās Gundars Strautnieks, Andrējs Keņģis, Oļģerts Čakars, kas kopā ar sievu Martu Gaņezērā aizvadījuši 31 gadus, Ilze Kreišmane, DV ASV jaunais priekšnieks Juris Augusts, Jānis Pūtelis, kas tikpat kā Gaņezērā uzaudzis un Mirdza Lejiņa. Vairāki apsveicēji isumā ar krietnu humora piedevu paka-

vējās pie kāda raksturīga notikuma - pieredzēta agrākajos gados. Visi priecājās, ka tiem bijusi izdevība pielikt roku tam lielajam darbam, kas šeit paveikts. Alberts Legzdīņš, savukārt, izsmidzināja jubilejas viesus ar nupat sacerētām dziesmu rindām, raksturojot šejienes notikumus. Viņš arī Gaŗezera vārdā pasniedza goda rakstu DV organizācijas jaunajam priekšniekam J. Augustam nodošanai šīs organizācijas ilggadīgajam vadītājam Andrejam Spārņiņam par labo sadarbību un palīdzību Gaŗezeram.

Lielisko mielastu bija sarūpējusi Līga Jēkabsons, pieaicinot palīgā savas ģimenes locekļus un Aiju Ņeņģi, varbūt, vēl kādus citus nezināmus talciniekus. Svētku kļiņģeri bija cepusi Rasma Fogeļe no ciema "Latvija". Par jubilejas svinību raitu norisi gādāja Roberts Ņeņģis. □

Jānis Poņemeckis

* * * * *

3X3 GAŗEZERĀ no 13.-20 augustam

Vai Tu slāpsti pēc latviskām zināšanām? Vai gribi pazīvot vienu nedēļu pilnīgi latviskā vidē? Vai Tu jūti, ka Tu gribi saviem bērniem nodot tālāk kaut ko no savas kultūras? Vai Tu atceries, cik jauki bija Gaŗezerā? - Tad pie-sakies **3x3 noņemnei!**

3x3 noņemē, ka visas trīs paaudzes vienu nedēļu dzi-vo latviskā vidē, iegūstot latviskas zināšanas. Bērni pieda-lās īpašās bērnu nodarbībās, kamēr pieaugušie izvēlas sev vienu vai divas ievirzes, kuŗās piedalīties. Visas ēdienrei-zes, vakaru nodarbības un brīvlaiks ir paredzēts visām pa-audzēm kopā.

3x3 noņemne piedāvā lielu ieviržu dažādību. Izkop sa-vas intereses vai pamēģini kaut ko jaunu. Gribi aust prie-vītes "Pārrunāt politiku" Grozus pīt? Iedzīļināties vēsturē? Daudz dziedāt? Iepazīsties ar citiem savā interešu laukā un izveido kontaktus ar latviešiem visā pasaulē.

Šovasar Gaŗezerā 3x3 noņemnē Dr. Jānis Trapāns vadīs latviešu militārās vēstures ievirzi. Dzejniece Paulī-ne Zālāne stāstīs par latvisko dzīves ziņu. Starp lektoriem gaidām arī "Laiks" avīzes korespondentu Franku Gordo-nu no Izraēlas. Pēc vairāku gadu pārtraukuma būs arī ģi-meņu seminārs, kuŗā pārrunās dzīvi un bērnu audzināša-nu divās (vai pat trīs) kultūras - lektori un dalībnieki dali-sies ar pieredzi audzinot bērnus tā, lai bērnos rodas lat-viska apziņa. Dalībnieki varēs arī mācīties kalt rotas, taisīt māla podus, kokgriešanu, pīt grozus, kā arī aust prievītes, adīt cimodus vai tautas tērpa daļas un veiksmīgi gatavot citus rokdarbus. Neizpaliks arī dziedāšana ievirzēs un vakaros.

Gaidām ģimenes un vieniniekus! 3x3 noņemne ir bri-nišķīga iespēja ģimenes vai draugu salidojumam vai kopī-gam atvaļinājumam. Ģimenes un draugu saites var stip-rināt bez ikdienas rūpēm, dzīvojot jaukā Gāŗezērā. Arī ja Tu brauc viens uz noņemni, jau ar pirmā vakara nodarbī-bām iejuties noņemnes draudzīgajā garā. 3x3 gaisotne ir ļoti neformāla, kur dalībnieks var iepazīties ar jauniem draugiem un latviešu sabiedrībā pazīstamiem cilvēkiem.

3x3 Gaŗezērā notiks no šī gada 13. līdz 20 augus-tam. Tuvāka informācija dabūjama 3x3 tīmekļa lapā: www.3x3.lv, vai pie Amandas Jātnieces (10249 Buelow Rd., Amherst, WI 54406, telefons 715-258-6107, e-pasts jatnieki@athenet.net). Tani pašā nedēļā notiks arī 3x3 no-metne Katskiļos. Katskiļu noņemnei informācija dabūjama pie Ingridas Janosenes, tel. 908-852-0258, e-pasts berniem@interactive.net). □

Ilze Kļaviņa, 3x3 rīcības komitejas locekle,
2719-21 Dupont Ave., S. # 7,
Minneapolis, MN 55408, tel. 612-879-8772

SKOLĀM JĀMĀCA PATIESĪBA

Vēlos izteikt sirsīgu pateicību "Melnās grāmatas" au-toriem par drosmi un vīra cienīgu stāju paust patie-sību par notikumiem, kas skaŗ mūsu tautu un valsti, kad Padomju Savienība varmācīgi okupēja Latviju, lau-žot noslēgtos līgumus. Izdotās grāmatas tika ziedotas latviešu skolām tēvzemē.

Kā mums zināms, š. g. augustā paredzēts izdot māci-bu grāmatu "Latvijas vēsture vidusskolām" 2. daļu (autori A. Tomašūns un G. Kurlovičš). Minētās grāmatas fi-nancētāji un izdevēji ir Brīvā Pasaules Latviešu Ap-vienība. Lasot manuskriptu, uzkrīt, ka ievietota ir tikai viena biogrāfija - par mums visiem zināmo, Latvijas pilso-ņu bendi Noviku, caur kuŗa pavēlēm tika iznīcināti tūksto-šiem ļaužu. Par šiem izdarītiem noziegumiem, briesmu darbiem nav ne vārda!

Latvijas valsts dibinātājam un ilggadīgajam presiden-tam Dr. Kārlim Ulmanim nav atrasta vieta šajā PBLA fi-nancētā izdevumā. Tāpat ir izlaistas divas svarīgas dekla-rācijas, kuŗas pieņēma Latvijas Saeima - "Latvijas okupāci-ja" un deklarācija par "Latviešu leģionu".

Manuskriptā ir ne mazums kļūdu un nepatiesību, ku-ŗas noteikti jāizlabo, pirms grāmata tiek nodota skolām. Vēsturi nevar būvēt uz puspatiesībām, skolu jaunatnei ir jāzina patiesība par 1918. gada 18. novembra dibinātājiem un viņu nacionāliem cīnītājiem 2. pasaules kaŗā - leģionā-riem, kas upurēja sevi, lai aizstāvētu savu tautu un valsti no Baigā gada atkārtošānās.

Pildisim ar sirds degsmi tos pienākumus, kuŗus no mums visiem prasa mūsu tauta un valsts, kuŗā visiem li-kums ir viens, kuŗā valda tiesība un taisnība, kuŗā latviešu tauta nosaka kārtību un likumus savā 4,000-gadīgā Senču zemē. Dievs, svēti Latviju!

Voldemārs Antiņš,
Mežotnē, N. H. ASV

✉ ✉ ✉

PAZĪSTI LABU UN ĻAUNU

Senie romieši teica: "Scientis bonum et malum!" (Pa-zīsti labu un ļaunu). Mēs nevaram arī latviešus, īpaši sar-kanos strēlniekus un čekistus, kas Krievijas pilsoņu kaŗa laikā pastrādāja daudz briesmu darbu, tikai slavēt. Par to jau dažreiz tika rakstīts arī brīvās Latvijas laikā. Tai lai-kā visi krievi zinājuši latviešu strēlnieku un čekistu vārdu, ne jau labā noņemē, un sievietes pat savus mazos bērnus mierināja: "Neraudi, citādi atdošu latvietim!"

Divdesmito gadu vidū Latvijā iznāca kapt. Vicupa "Melnā grāmata", kuŗā bija attēloti latviešu čekistu bries-mu darbi Latvijā 1919. gadā. Latviešu čeka iznīcināja gada laikā trīs reizes vairāk latviešu, nekā latviešu kaŗavīru kri-ta Latvijas atbrīvošanas kaŗā.

Bez tam 1920-os gados iznāca Duganova-Smilgaiņa "Sarkanā grāmata" (4 burtnīcās). Tur uz titullapas bija rakstīts, ka kapt. Briedi nodevis Maskavā Rīgas notārs B. (negribu minēt pilnu uzvārdu). "Bet ja kas var pierādīt, ka tas nav patiesība, Duganovs Smilgainis ar mieru tam iz-maksāt Ls 500.-"

Sevišķi 4-tā burtnīcā plaši aprakstīts par plkv. Brieža pagrīdes organizēšanu Maskavā un ciņu pret Padomju va-ru. Kā arī viņa tiesāšana, bruņots mēģinājums viņu atbrī-vot u. t. t.

Pāris gadījumi trimdā.

1954. gadā man iznāca nejauši tikties ar krievu kņazu Šuiski, kuŗš bija tuvs caram Nikolajam II. Tikko iepazīnu-šies, es viņam jautāju, ko viņš domā par komūnismu? -

Viņš kļuva nervozs un paceltā balsī atteica: "Tie ir jūsu brāļi, kas to izdrija! (Eti že vaši bratja što zdzelali)." Un tālāk: "Nerunāsim, nerunāsim!..." Tad it kā pie sevis paklusā balsī noteica: "Tā ir pārejoša parādība."

Vēlāk pāris reizes viņu satiku, bet viņš neko nerunāja un pat lāga negribēja sniegt roku.

Otrs gadījums. Pirmajos gados Milvokos iznāca vācu avizīte "Abendpost". Tur bija minētas vācu fabrikas, kas labprāt pieņem darbā cilvēkus, sevišķi iebrucējus no Vācijas.

Es aizgāju. Tikko satiku pašu vadītāju, viņš tūlīt jau tāja, kādas tautības esmu. Atbildēju, ka "Volks deutsche" (tautas vācietis). Bet viņš neticīgi prasīja, no kurienes esmu. Atteicu, ka Rīgas, Latvijā.

Viņš teica: "Tātad latvietis!"

Es atbildēju: "Jā!"

Tad viņš sāka trakot un ļaut tā, ka visa fabrika varēja sadzirdēt. "Latvieši ievēduši komūnismu Krievijā. Ko es te meklējot, lai ejot tur! Ārā, ārā, ārā!"

Pirms, apmēram, 25 gadiem lasīju kādā toreiz Anglijā izdotā grāmatā (neatceros vairs nosaukumu), ka caru Nikolaju II noslepkavojuši latviešu čekisti. - Tāda versija arvien šur tur uzpeld, par spīti visām skaidrošanām, ka latvieši to nav darijuši.

Pateicos vēsturniekam Dr. Ē. Jēkabsonam, kuņš citīgi un sīki izpētījis latviešu čekistu nedarbus Krievijā, pilsoņu kara laikā.

Tāpat pateicību pelnījis redaktors M. Štauers par Dr. Ē. Jēkabsona raksta ievietošanu. "Ziņotāja" redaktors pazīstams kā bezbailīgs dažādas informācijas ievietotājs, - pēc principa "Scientis bonum et malum!" □

A. Agnis,
Čikāgā

PAŠSPODRINĀŠANĀS

Pašreiz Latvijā un ārzemēs ir populāra runāšana par Latvijas tēla spodrināšanu. Tāda runāšana un daudzreiz arī darišana ir bieži uz diezgan vientiesīgas pakāpes. Dažs domā, ka "spodrināt tēlu" nozīmē paslaucīt visu, kas nepareizs un negatīvs, zem grīdsegas. Jau pašu ideju par tēla "pucēšanu" varētu saukt par diezgan naivu. It kā ASV un citu valstu laikrakstu redaktori un kolumnisti noticētu visam, ko iesaka patrioti.

Pulēt Latvijas tēlu pašu vajadzībām jau ir uz citas pakāpes. Par to būtu jāraksta. Ja vēstures notikumi rāda, ka daudzi latvieši padomju valdības sākumā Krievijā bija dedzīgi sarkanā terora līdzdalībnieki vai pat vadītāji, tad to noliegt nozīmētu melot pašiem sev. Godīgs cilvēks nevar samierināties ar to, ka tēla spodrināšana būtu jādara, noklusējot patiesību. Patiesības meklētājs nespēj samierināties arī ar to, ka uz pucēšanas rēķina lasītājs Montrealā asi un netaisni uzbrūk MLB Ziņotāja redaktoram, Latvijas Lauku Avīzes redakcijas kolēģijai un vēsturniekam Dr. hist. Ērikam Jēkabsonam (MLB Ziņotāja Nr. 614., 10. lpp.). Vēlēties noskaidrot faktu patiesību ir viena lieta, bet saukt redaktorus un vēsturnieku par "atkritumu kaudzītēm" un vēl līdzīgos neglitos apzīmējumos ir cits. Šāda rakstīšana ir uz stipri zemas pakāpes, ko varētu pat saukt par Latvijas tēla aptraipišanu. Pārrunāsim mūsu pašu lietas lietprātīgi. □

Jurjāns Purviņš

'NESAPRAŠANA' NAV ATBILDE. TĀ IR UN PALIEK - NESAPRAŠANA

Anton, Anton - lūdzams ne tik strauji, Kas iet apkārt, tas ar joni
Anton, savas jūtas piebremzē. joni atgriežas.
Anton, Anton, tas sen vecs likums... -jauno laiku aksioma

Kas ir Antons Blūms un kāpēc viņš tik pikti uztraucas?

Blūms parādījies 13. maija *Latvijas Amerikā* (LA) slejās ar vēstuli (*Atbilde T. Kronberga galvas mazgātājiem*), dzīves vietu piesakot kā visu plašo 'Ontario' - pilsētu nemiņējis. Tomēr kuriozi: *Ziņotājs* saņēmis uz mata to pašu tekstu - bez paraksta. Sūtīts no Otavas... bet te tāds Blūms nav pazīstams, vēstule, laikam, iemesta cauri braucot. Kaut kur 'Ontario' tālēs slēpjas pusanonīms 'Blūms', kas baidās vārdu parakstīt Montrealas izdevumā, bet saturu paguvis ievietot *'sīmpātiskā'* Toronto avīzē. Cerams, ka LA vadībai autora koordināti ir zināmi, jo 'Blūms' *Ziņotāju* nosaucis par 'ķengū lapu'. Tādu pliku nomelnojumu *Ziņotāja* redakcija varētu nodot nopietnākai izmeklēšanai - par citiem 'Blūma' izvirdumiem ("diktatūra!" "atriebība!") nemaz nerunājot.

Ziņotājs anonīmas vēstules neievieto, nebūs te iespējams 'Blūmu' baudīt visā pilnībā. Un normālos apstākļos - absolūti vienalga. 'Blūmismi' no Toronto puses ir sen pazīstams fainomens, arī ja tie uzpeld ar nokavēšanos. Bet apstākļi nav normāli: šoreiz apgalvojumi cenšas izķēmot un noslāpēt debates, kas sākas ar T. Kronberga gabalu *Ziņotājā*. Risinājums 'Blūmam'. acimredzot, iznācis nepatīkams. Laikam trāpīts 'pārāk tuvu mājām'.

Divu sleju gaŗā LA vēstulē 'Blūms' nevienu reizi - nevienu reizi - nepasaka par ko gāja runa. Kādi isteni bija 'jautājumi', kas izraisījis viņa uztraukumu? Nav svarīgi. LA lasītājiem jādzird tikai vienīgi (dabīgi: 'pareizo') dziesmiņu. Ko tā triec? Abzē, abzē! Notikušas briesmu lietas. *Ziņotāja* manīts "uzbrukums" T. Kronbergam, 'redzamam sabiedriskam darbiniekam', pie tam "nežēlīgs" un kaut kādas "atmaksas" nolūkā. Viss tas ('Blūmam') licies "nesaprotams", "nesakarīgs". Autors - tas būtu es - nav "spējīgs izteikt savas domas", "nepārliecina". Un tā joprojām. Liela gaŗa apsūdzība - bet par ko...?

Palīdzēsim 'Blūmam' un LA redakcijai ar isu atkārtojumu: sākums bija T. Kronberga tēlojums februāra *Ziņotājā*, proti, ka viņa kritiķi ir 'čekas kolaboratoru darba turpinātāji'. Melns uz balta. Nesmuki izgāzto nevar sasmelt, par to ir jāatbild. Bet tagad T. Kronberga atbildes, vai LA paskaidrojumu vietā nāk 'Blūms' ar savu miglaino 'nepatīku'. Kāda jauka sagādīšanās...

Un ko par viņa taktiku?

Tajā izceļas tiepiens, ka kritiķiem (Mazuti ieskaitot) "tāls ceļš ejams, lai pielīdzinātu... paveikto darbu sabiedriskā laukā ar to, ko sasniedzis T. Kronbergs". Par tādiem 'ceļiem' varētu daudz ko teikt - bet te ir jāsaka tikai: un?? 'Blūms' grib ievest divainu 'kam ļaus runāt' kārtību: pirmo (varbūt vienīgo) mājieni saņems tas, kas spēs uzrādīt gaŗako... nu, 'veikumu' sarakstu. Tādas 'loģikas' gala punktā tikai priekšsēži drikstēs kritizēt priekšsēžus, 'panākumos bagātie' līdzīgu, un tā tālāk - bet lai 'vienkārši cilvēki' necer iejaukties. 'Blūms' skaidri pasaka: Kronbergs "padomu neprasa". Bet viņš, šķiet, piemirsis, ka T. Kronbergs ir ievēlēts LNAK priekšsēdis un viņa sasniegto, vai nesasniegto var kritizēt katrs vēlētājs - kā ierindas LNAK biedrs, tā organizācijas pārstāvis LNAK padomē. Brīva izteiksme demokrātiskā sabiedrībā ir pamattiesība, ja ne pienākums, un to nevar strīpot 'Blūms', vai kāds cits, pēc patikas, vai nepatikas. Protams, ja nav runa par demokrātisku iestādi - cita ābece.

Tālāk 'Blūms' izmanto diezgan nodrāztu "nesaprašanas" variantu. Tīši vienmēr 'nesaprot' tie, kas *negrib* saprast. Viņu atspēkojumi lieto dzelzs 'loģiku': re, es 'nesaprotu' (neticu, negribu zināt, neesmu 'pārliecināts', utt.)... un tāpēc otrs izteicis muļķības. Fakti nav svarīgi. Nīprs kūlenis, 'pierādījums' gatavs. Jauki, bet... ko tad, ja 'tur

Malvess panāca, ka Lauks. dept. nosūtīja brīvbiļetes 5 viru komisijai, lai tā atbrauktu uz Sanpaulo pavalsts dažādajām kolonijām, starp tām arī Jaunodesu, kuŗu ļoti nesen bija pametuši Krievijas židi. Izlūku komisija sastāvēja no Ernesta Arāja, Rikarda Iņķa, Roberta Peterlevica, Kristiana Liekniņa un Jāņa Lapiņa, visi no Jacu-Acu. Jaunodesā komisija ieradās 1906. gada februārī.

Šo divu viru (Gūtmaņa un Malvesa) darbības rezultātā Jaunodesā ieradās pirmās latviešu grupas 1906. g. 24. jūnijā - latviešu baptisti, Malvesa atvesti no Santa Katarinas pavalsts un luterāņu grupa, kuŗu atsūtīja Jānis Gūtmanis no Eiropas.

No Santa Katarinas sākumā ieradās kādas 10 ģimenes, bet jūlijā un augustā tām sekoja citas, tiklīdz viņi bija varējuši pārdot savus īpašumus. Galvenie pircēji bija vācieši.

No Latvijas latviešu kolonijām Krievijā ieradās 40 ģimenes. Abām grupām pievienojās vēl citas, gan tepat no Brazīlijas, gan arī no Latvijas/Krievijas.

Latviešu emigrācija uz Brazīliju

Galvenais iemesls latviešu izceļošanai bija politiski reliģiskie ierobežojumi un bēdīgie sociālie un ekonomiskie apstākļi Latvijā, kuŗu dēļ pilsoņiem nebija iespējams iegādāties pašiem savu zemi, lai ar godīgu un čaklu darbu tiktu pie labākas dzīves.

Būdami, galvenām kārtām, zemkopji, ierodoties Brazīlijā, latvieši tūlīt meklēja zemi, jo plašākas teritorijas, jo labāk, lai to apstrādātu, tiktu pie zināmas labklājības un tajā pašā laikā brīvi varētu izkopt savu garīgo dzīvi.

Latviešu emigrācija uz Brazīliju sākās, kad Baltijas Vēstnesis (izdeva Rīgā) 1889. gadā tika publicēts raksts par Brazīliju. Šī raksta autori bija Kārlis Balodis no Tērbatas universitātes Igaunijā, luterāņu mācītājs, un Pēteris Zālītis, filozofijas doktors. Viņi abi bija apmeklējuši Brazīliju 1888. gadā, lai paši ar savām acīm varētu pārliecināties par izslavētajām iespējamībām, kuŗas Brazīlija piedāvāja zemkopjiem. Savā ceļojuma laikā viņi arī apmeklēja dažas jau pastāvošas itāļu un poļu lauksaimnieku kolonijas. Kā pozitīvu faktoru viņi saskatīja ziemas trūkumu.

Šie abi jaunie zinātnieki saskatīja plašāku latviešu izceļošanu, gan no Latvijas, gan Krievijas ar gala mērķi uz Brazīliju kā ārkārtīgi izdevīgu. Kārlis-Balodis, atgriezies Latvijā, nodibināja emigrācijas aģentūru.

1890. gadā Kārlis Balodis izbrauca no Rīgas ostas ar, apmēram, 25 ģimenēm ar mazu kuģi, kas aizveda līdz Libekai, Vācijā. No turienes viņi ar kuģi nonāca Lagūnā, Santa Katarinas pavalstī. Lielākā daļa grupas dalībnieku bija fabrikas strādnieki (cementa) Rīgā. Viņi nevarēja samierināties ar darba devēju interesēm un nesaskatīja iespējas pašiem nodrošināt iztikamu dzīvi. Ceļojuma laikā viņi daudz sapņoja par lauksaimniecību, līdzīgu tai, kādu viņi zināja esam Eiropā. No Laguna ostas līdz Orleanai, Tubarāo apriņķī, viņi brauca pa nesen iesvētīto dzelzceļu. Toreiz tas bija dzelzceļlīnijas gala punkts. Tur tad nu tika nodibināta pirmā latviešu kolonija Brazīlijā ar vārdu Rio Novo (Jaunā Upe).

Turienes apstākļi bija pilnīgi pretēji apstākļiem Latvijā, radīja negatīvu iespaidu uz jaunajiem ieceļotājiem. Daži pat atgriezās Latvijā. Rio Novo no metnē palika tikai 4 ģimenes, no kuŗām tikai viena baptistu ģimene: Jānis Arājs. Viņš uzsāka saraksti ar citiem baptistiem Rīgā un panāca, ka vēl 5 baptistu ģimenes pārcēlās no Rīgas 1891. gada jūlijā. Starp šīm ģimenēm bija Frisenbruderis un Malvesi-vārdi, kas kļuva ievērojami latviešu kolonijās. Tā paša gada novembrī ieradās vēl divas ģimenes un decembrī vēl 25 ģimenes.

Pirmās latviešu kolonijas Brazīlijā bija Santa Katarinas pavalstī. 1890. gadā Rio Novo, 1892. g. Rivo Oratorio,

Red. M. Štauers 2000. g. maija sākumā Otavā iepazīstina LR Saeimas prezidija priekšsēdētāju Jāni Straumi (no kr.) ar Novo Odesas vēstures grāmatu.

Par foto uzņēmumu jāpateicas LR vēstniecībai Otavā.

1893. g. Rio Māe (Mātes upe) un Massaranduba (indiāņu vārds). 1893. gadā vēl viena grupa apmetās Ijuī (Iasa Izui) Rio Grande do Sul pavalstī. 1898. g. Jacu Acu, 1899. g. Ponta Comprida, 1900. g. Terra de Zimmerman un 1901. g. Sroderstrase un Linha Telegrafija kolonijas, visas Santa Katarinas pavalstī. Vēlāk nodibinājās latviešu kolonijas San Paulo pavalstī: Nova Odessa un Jorge Tibirica ou Corumbatai 1906. g., Jaunā Eiropa 1907. g., Pariquera-Acu 1910. g., San Jose dos Campos 1914. g. un Vārpa 1922. gadā.

Luterāņi

Gandrīz visas ģimenes, kuŗas ieceļoja Brazīlijā no Latvijas un Krievijas 1906. gadā, bija luterāņi. Gūtmanis pat sastādīja mazu latviešu-portugāļu valodas vārdnīciņu. Viņš arī gādāja, lai imigranti Brazīlijā saņemtu no Latvijas preses izdevumus.

Ar pirmo transportu ieceļoja 6 ģimenes: Mežgrāvji, Bērziņi, Pumpuri, Ādamsoni un Kasaki. Luterāņi mēģināja visi palikt vienkopus, iepērkot zemes kaimiņos. Viena dzelzceļa pusē zemes ieguva Rutuļi, Vizmaņi, Kaski, Kudriņi, Spirīņi, Bergi, Lauri, Butuki un Prūši; otrā pusē - Mežgrāvji, Bruni, Ēķi, Ābeles un otra Lauru ģimene, Bērziņi, Pumpuri un citi.

Kolonijas vadītājam Kārlim Lofgrenam rūpēja kolonistu garīgā dzīve. Vācu luterāņu mācītājs Teodors Koellers no Rio Claro regulāri brauca uz Jaunodesu, lai tur noturētu luterāņu dievkalpojumus Mežgrāvju mājās. Tas notika laikā starp 1907. un 1951. gadu, kad tika uzcelta un iesvētīta pirmā latviešu luterāņu baznīca.

Vācu mācītāji, kas kalpoja latviešu luterāņiem - Rūdolfs Hasse, Otto Goerl, Ernests Heine (darbojās arī kā pirmais mācītājs latviešu luterāņiem San paulo, sākot ar 1949. gadu līdz mūc. Jēkaba Mekša ieceļošanai) un Teodors Koelle. -

Jaunodesas vēstures grāmatā latvieši pieminēti daudz. Pat titullapā minēts Oskars Arājs, kas 1906. g. 6. augustā dibinājis pirmo latviešu baptistu draudzi. Kolonija dibināta 1905. gada 23. maijā ar valdības dekrētu # 1286. Tās nosaukums aizgūts no Odesas, Ukrainā. Grāmatā daudz foto uzņēmumu, kas rāda latviešu pasākumus - dzīves vietas, laulības, iesvētības utt., to vidū Fazenda Vel-

ha skolas uzņēmums, kurā redzami Šteinbergu, Arāju, Liekniņu, Strēlnieku, Peterlevicu, Kļavu, Gulbju un citu ģimeņu bērni, pavisam kopā 31 ar savu skolotāju, kas liecina par latviešu centību pēc izglītības un ka tie arvien spējuši izveidot savas skolas (tāda 20. gadsimteņa sākumā bija arī Putnu (Bird) upes ielejā, Manītibā, Kanadā). Redzam pirmo lielo iecelotāju grupu 1922. gadā, Santos ostā. Tie no turienes devās uz Vārpas koloniju. Pie luterāņu baznīciņas (Misūri) redzam prāvu latviešu saimi. Bijis pat savs pūtēju orķestris, kurā dažādus instrumentus pūtusi Gustavs Kārklis, Roberts Kepliņš, Aleksandrs Kļaviņš, Ernests Arājs, Ādofs Kārklis, Jānis Kārklis, Ernests Sproģis, Rūdolfs Puķe, Eduards Arājs, Augusts Arājs un Ernests Kepliņš. Atrodami arī vairāki latviešu mācītāju foto uzņēmumi un īsi dzīves stāsti, kā arī piezīmes par vairākām latviešu ģimenēm, kā Briežiem, Kramiņiem, Ādamsoniem, Lauriem, Strautmaņiem un Kārķiem ar seniem foto uzņēmumiem. Baptistu draudzei bijis pat savs ģitāru orķestris. Jānim Kļaviņam svinēta 80. dzimšanas diena. 103 gadus nodzīvojuši Līze Liekniņa. Pavisam rets šķiet Latviešu literārisko darbinieku Brazīlijā foto uzņēmums, kurā (daži grūti salasāmi) redzam J. Inķi, Jūliju Malvesu, A. Vinteru, Jūrmalnieku, Kalnu Jēkabu, A. Upmalnieku, A. Ozolu (viena no 2 dāmām), K. Vāveru, Skilbergu un vēl 9, pavisam kopā 18. Tas uzņemts kolonijas 25 gadu pastāvēšanas svētkos 1931. gadā.

Petrelēvicu ģimene pagodināta ar Jāņa Petrelēvica ielu, kurā tagad dzīvo abas Jansonu māšas.

/Turpinājums nākamajā numurā/

M. Štauvers

NOTIKUMI MONTREALĀ

TEĀTRĀ IZRĀDE MONTREALĀ

Pirmajā aprīlī pie mums viesojās Sanfrancisko Mazā teātra trupa ar Leldes Stumbres lugu Aktieŗi. Šī izrāde ir ļoti laba turnejai, jo piedalās tikai trīs personas un dekorāciju nekādu. Toties šiem trim aktieŗiem ātrā gaitā jāiziet cauri visām iejūtu skālām. Vienā britiņā turpat vai kaušanās, tad atkal lielā jūtu uzplūdamā jākrīt ap kaklu un sajūsmā būtu jāpaceļas no zemes. Lielāku iespēju skatuvēs arī tas esot izkārtots - teica Ivars Linbergs. Katrā ziņā, šī luga prasa aktieŗus ar talantu un pieredzi, un viesiem bija šie abi.

Mūsu mazā Montrealas latviešu sauja sarūk. Lidz ar to sarīkojumu apmeklētāju rinda kļūst īsāka un īsāka. Teātru izrādes vienmēr ir pulcējušas cilvēkus, bet šoreiz nevar teikt, ka zāle būtu bijusi pieblīveta.

Tā cilvēku grupa, kas atzīst tikai profesionālos aktieŗus, bija zaudētāja, jo šī izrāde varēja godam stāties blakus mūsu dzimtenes izrādēm aktieŗu devuma ziņā. Lai viņiem paldies, ka nepabrauca mums garām, un cerams - uz redzēšanos atkal. □

E. C.

*****

ZĪMĪGO MAIJA NOTIKUMU ATCERE

Savādāks kā citas reizes risinājās š. g. 11. maija pensionāru un DV Montrealas nod. kopējais Kurzemes cietokšņa, Mātes dienas un 15. maija atceres sarīkojums, kurā šoreiz iesaistījās arī Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudze ar viesu mācītāja Ivara Gaides piedalīšanos. Plašo, ap 70 galviņu, trīs dažādo notikumu atceri, atklāja pensionāru valdes priekšsēdis V. Paegle. Viņš iepazīstināja dalībniekus ar viesi no Hamiltonas - māc. I. Gaidi, kas savā 2 stundu garajā, semināram līdzīgā stāstījumā, to papildinot sākumā ar garīgo, bet vēlāk ar vairāku laicīgo

dziesmu solo dziedājumiem, ar Andreja Vitola klavieru pavadijumu. Viesis ievada klausītājus citādā gaisotnē, kurā mainījās referāts ar referenta paša solo. Vadoties no līdzatvestās LELBA 2000. g. otrā izdevuma burtnīcas "No spēka uz spēku", kas domāts garīgās celsmes un aprūpes semināriem, māc. Gaide iepazīstināja klausītājus ar sīkākām detaļām un no dzīves ņemtiem piemēriem par visdažādākiem sadzīves, cilvēku un Dieva attiecību jautājumiem. Netika izlaisti arī vecākās paaudzes dzīves aktuālākās vajadzības un meklētas atbildes daudziem mūsu laikmetā šķietami neatbildamiem jautājumiem, pa reizei gudrību un pamācības aizņemoties no redzamiem filozofiem. Klausītājus sevišķi saistīja labā un izkoptā māc. I. Gaides tenora balss (samēģināties ar A. Vitolu viņi paspēja tikai īsu mirkli pirms uzstāšanās). Ziedus referentam un solīstam pasniedza Aina Paegle, bet ar aplausiem sumināja klausītāji.

Nākamajā daļā V. Paegle nolasiya pāris dzejoļus un māc. R. Caune vadīja svētbrīdi. Tam sekoja I. Skrastīņa referāts par tematu "Kurzemes cietokšņa, Mātes dienas un 15. maija atcerei". Tajā referents norādīja uz mūsu tautas mūža 3, gan priecīgiem, bijības apstarotiem, gan arī sāpīgiem, kaŗavīru asinīs zīmētiem un dziļas vilšanās notikumiem, kas visi risinājušies tieši maijā. Ar latviešu tautas dzejnieku darbu palīdzību referents raksturoja šos trīs, gaužam pretēja rakstura notikumus. Viņš norādīja uz 15. maija gaviļu, prieka, nacionālo jūtu un tautas sasniegumu demonstrāciju Daugavas abos krastos mūsu sirmajā Rīgā, kur tikai gadus 4 vēlāk šo tautas pateicības izpausmi 15. maijam nomainīja cita rakstura parādes un gaŗām Brīvības piemineklim soļoja latviešu jaunekļi, tērpti zilpelēkās uniformās. Viņu dziesmu vārdi pauda šķiršanos, neziņu un sāpes. "Vai Otrais pasaules kaŗš atnesa Eiropai brīvību jeb tikai nomainīja vienu verdzību pret otru, daudz ļaunāku un briesmīgāku, kuŗas maiņai esam pateicību parādā mūsu iecerētiem draugiem kanāla otrajā pusē un pasaules lieltirgotājam okeāna otrajā krastā, sadalot Eiropu Austrumos un Rietumos, un 4 lielajiem sev nodrošinot gabalu no saplēstā jēra?" vaicāja referents. Citējot J. Raiņa vārdus, I. Skrastīņš nobeidza referātu ar ieteikumu: "Šodien neviens negaida, nedz arī prasa, lai kāds ietu mirt par tautu, bet šodien, vairāk kā jeb kad, Latvija un latviešu tauta tiek nomelnota, nolikta, pulgota, apsmieta, nievāta un pelta, un ne tikai no sveštautieŗiem vien, bet, diemžēl, arī no pašiem latvieŗiem. Šodien, vairāk kā jeb kad, man domās iezogas Kaudzītes Matīsa vārdi: 'Kur kauns un bēdas tautu spieŗ, un maz kas tautai lidzi cieŗ; tur nāc, lai glābējs mazs vai vēls, un teic, ka esi viņas dēls!'"

Pensionāru apvienības biedrzīne Ilga Strautiņa apsveica piecpadsmit maijā dzimuŗos biedrus ar skaistu pantiņu nolasiŗanu un apsveikuma kartiņu pasniegŗanu. Saņēma: Anna Skujiņa, Maksis Vējiņš, Imants Steprāns, Ausma Valtere, Boriss Godiņš, Mārtiņš Sala, Lūcija Plūme, Mērija Vīkmane, Milda Ozols, Vilma Ulmane, Ēriks Krūze, Andra Lazdiņa, Rolands Vītiņš, Biruta Kalacis un Jānis Smelters. Visi gan nebija klāt, bet iztrūkstoŗiem visu to nodos citi biedri.

V. Paegle paziņoja, ka 25. maija saiets būs veltīts neļaiķa Antona Laizāna piemiņai.

Centra saimnieces pacienāja plašo atceres dienu saieta saimi ar ceptu cāli un bagātīgu torŗu un saldo maizīŗu klāstu, kam vīnu un cepumus bija sarūpējuŗi šī mēneŗa jubilāri, kā jau tas parasts un pastāv kā nerakstīts likums, kas tiek uzticīgi pildīts.

Šī bija bagāta diena, kas deva daudz, paliek atmiņā kā vienreizīgs sabiedriskās dzīves sadarbības notikums. □

Skrastiņa Indulis

Vēlam visiem lasītājiem līgsmus Jāņus! - red.

ANTONA LAIZĀNA PIEMIŅA

Izpildot pensionāru apvienības biedra Antona Laizāna izteikto vēlēšanos, viņa dzīves līdzgājēja Hedija Ozoliņa sava drauga piemiņai ar pensionāru saimnieču palīdzību bija sarūpējusi bagātīgu azaidu ar devīgu atspirdzinājumu klāstu pensionāru otrajā maija sasetā, kas notika 25. maija pēcpusdienā, Latviešu centra Sarikojumu zālē. To atklāja apvienības v. pr. V. Paegle ar piemērota dzejoļa nolasīšanu, lūgšanu un pastāstot par aizgājēja dzīvi un darbu.

Antons dzimis mūsu skaistajā Ezerzemē, Latgalē, Rēzeknes tuvumā, lielā 12 bērnu ģimenē, no kuņas izauga tikai 9. Beidzis pamatskolu, iestājas Rēzeknes komercskolā, ko sekmīgi beidz. Pēc tam atrod darbu Rēzeknes picnotavā, kur nostrādā līdz vācu ienākšanai Latvijā. Sakarā ar tēva mājās notikušo nelaimes gadījumu, salaužot roku, iesaukšana viņam Leģionā paiet garām, kā arī atgriešanas darba vietā, jo to pa Antona probūtnes laiku jau bija ieņēmusi Sarkanā armija.

Kādu laiku viņš dzīvoja bēgļu nometnē Vācijā. Rodas iespēja izceļot uz Angliju un viņš dodas turp, kur strādā kādā lauksaimniecības nometnē. Ap 1949. gadu Antons izsauc no dzimtenes savu jaunības draudzeni Janīnu, ar ko dodas kopīgā dzīves ceļā. Tad 1952. gadā kopā ar sievu un jaundzimušo dēlu ieceļo Kanadā, kur sākuma gados strādā dažādus darbus, līdz beidzot atrod pastāvīgu vietu Norandas raktuvju sabiedrībā. Šeit piedzimst meita Ramona. Vēlāk, iekrājis naudu, Antons iepērk māju. Tajā laikā ģimeni piemeklē smaga nelaime - tā zaudē 19 gadus veco dēlu Antoniju. Nedaudz gadus vēlāk mirst arī sieva Janīna. Smago pārdzīvojumu ietekmē sāk streipuļot viņa veselība un viņš ir spiests pārtraukt darbu. 62 gadu vecumā dodas pensijā. Pēc pāris gadiem iepazīstas ar Hediju Ozoliņu un abi uzsāk kopīgas dzīves gaitas, līdz pienāk brīdis, kad Antonam atkal jādodas uz slimnīcu smagai operācijai.

Ciešanas izbeidzas tikai 6 mēnešus vēlāk, kad 2000. gada 10. februārī viņš piebiedrojas aizsaules pulkiem un savas lielās ģimenes visiem jau aizsaulē aizgājušajiem brāļiem un māsām. Un viņi atkal satiekas savas skaistās dzimtenes Ezerzemes vecāku mājās, kā kādreiz jaunībā.

Antonu un viņa piemiņu godinot, dziesmu latgaliešu un "latviešu" dialektā, pats savā klavieru pavadījumā, nodziedāja Augusts Pušpurs.

V. Paegle paziņoja, ka nākamais pensionāru saimes sarikojums, kopīgi ar DV Montrealas nodaļu, notiks 8. jūnijā un būs veltīts Aizvesto piemiņai ar šai dienai piemērotu referātu. Viņš ar ziņoja, ka no saimnieču vadītājas pienākumiem atteikusies Marija Tūtere un lūdza viņas vietā šim darbam pieteikties citai, jo viņam pašam šādu saietu izkārtošana un cienastu sagāde paņemot visu viņa ricībā esošo laiku.

Varam droši apļiecināt, ka pensionāru saimes labi izdomātie un izkārtotie saieti, mīļu roku un siltu siržu atbalstīti, ir visredzamākie un populārākie, visieciņātākie sarikojumi mūsu Montrealas latviešu sabiedrībā. Šo nepateicīgo un smago darba nastu uz saviem, ne jau vairs jauniem pleciem nes V. Paegle, kam pēc 4 mēnešiem, 19. oktobrī, būs jānopūš 80 baltas svečītes. Nāksim viņam talkā, lai līdz šai dienai viņam pietiktu elpas tās visas nopūst un iedegt jaunu - astoņdesmit pirmo - nākamiem 80. Mācīsimies sadzīvot ar savām kļūdām un ar savu nespēku, smeļoties pārliecību apziņā, ka tikai kopīgā darbā spēsim piepildīt savas dzīves nerakstīto uzdevumu šajā tālajā pasaules malā, lai mūžam balta, stipra, cieta un nelokama paliktu mūsu daudz pasaules vētru pieredzējusē tauta.

Video lentu par pensionāru saietu Toronto ar J. Mežaka referātu par Kurzemes cietoksni bija uzpēmis V. Paegle. To izrādīja saietā starpbrīdī. **Skrastiņu Indulis**

LATVIEŠU DAĻAMATNIEKU SAVIENĪBA KANADĀ

2000. gadā rīko
Kanasas latviešu centrā Toronto,
4 Credit Union Drive

TAUTAS TĒRPU SKATI

Būs izstādīti ap 60 etnogrāfiski pareizi tautas tērpi, pārstāvējot visus Latvijas novadus

Zintas Enzeliņas
Lilijas Treimanis un
Judītes Vāgneres vadībā.

Skate būs atvērta:

piektdien, 30. jūnijā, no plkst. 10-22
sestdien, 1. jūlijā, no plkst. 10-22
svētdien, 2. jūlijā, no plkst. 10-22
pirmdien, 3. jūlijā, no plkst. 10-15

un

TIRDZIŅU.

Lūdzam pieteikties tirdziņam, rezervējot galdus.

Tirdziņa vadītājs: Visvaldis Ozols,
4225 Bloor St. West
Etobicoke, ON M9C 1Z6
Tel. 416-620-5222

Vadītāja palīdzē: Ilze Edels,
55 Queen St. E., Suite 1404
Toronto, ON M5C 1R6
Tel. 416-366-4708
Fakss 416-366-4777

Tirdziņš būs atvērts:

piektdien, 30. jūnijā, sestdien 1. jūlijā, svētdien
2. jūlijā no plkst. 10-18, pirmdien 3. jūlijā, no
plkst. 10-15.

Tirdziņš un skate būs *slēgti* lielā kopkoncerta
un tautas deju lieluzveduma laikā.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
PAKALPOJUMU LIKMES PAR TIEŠU NAUDAS
PĀRSŪTĪŠANU UZ UNIBANKU LATVIJĀ:

ASV/KANADAS	ASV/KANADAS
\$100 - 500	\$8.00/ 10.00
\$501 - 10,000	\$16.00/ 20.00
\$10,001+	\$40.00/ 50.00

Pārsūtījumā adresētā persona var naudu saņemt Unibankas filiālēs visos Latvijas rajonos. Sūtītājam pašam ir jāpaziņo saņēmējam par naudas izsūtīšanu.

Informācija - lūdzu zvaniet (416) 922-2551, jeb rakstiet Latvian Credit Union, 491 College Street, Toronto, ON M6G 1A5
Kreditsabiedrības birojs slēgts pirmdienās

* Nesen Misiņa bibliotēkas Rokrakstu un Periodikas nodaļai iesniegti pirmie 12 Latviešu skolas Montrealā žurnāla "Montrealas Jaunietis" numuri. Tiem pievienots K. Dekšņa pārskats, kas bija publicēts MLB Ziņotāja iepriekšējā numurā, par tā laika posma darbību.

MAZA ATSAUCĪBA MLB GADA SAPULCEI

Līdzīgi pārējām latviešu biedrībām un organizācijām, kuŗu aktivitātes un darbība gadu no gada redzami kļūst vājāka, tas vērojams arī Montrealas latviešu biedrībā, vecākajā Montrealas latviešu organizācijā. To liecināja tikko aizvadītā gadskārtējo biedru pilnsapulce, kuŗā bija ieradušies tikai 8 no 80 biedriem, vai 10% un pat ne visi valdes locekļi. Kas būtu vainojams, to nav viegli izskaidrot. Vēlums, intereses trūkums, apmierināšanās ar to, kā ir, pavēlā vakara stunda vai bezpārmaiņu norises un vecā ceļa turpināšana, vai arī visas šīs iezīmes kopā?

Gada sapulci 31. maijā, Latviešu centra sēžu zālē, atklāja un vadīja pats MLB priekšnieks M. Štauers, aicinot ar klusuma brīdi godināt aizsaulē aizsauktos biedrus - Goda biedri rakstnieci Irmu Grebzdī, Antonu Laizānu, kādreizējo MLB priekšnieku Klāvu Kazāku.

Par sapulces sekretāru ievēlēja K. Čaku. Iepriekšējās gada sapulces E. Čopas pieraksti nolasīja pr. v. un sarīkojumu daļas vadītājs Roberts Klaiše. Sapulce to piepēma.

M. Štauers savā ziņojumā (pilns teksts lasāms nākamajā lpp. - red.) norādīja, ka MLB darbība samazinājas, galvenokārt, aktīvo darbinieku trūkuma dēļ. Šajā gadā MLB iegājusi savā 53. pastāvēšanas gadā, kas nebūšot viegls paredzētās rosības sarūkšanas dēļ. Runājot par biedrības mēnešrakstu "MLB Ziņotājs, redaktors norādīja, ka, neskatoties uz līdzstrādnieku un lasītāju atsaucību, kā arī saimniecisko stāvokli (aizvadītajā gadā pat nesis nelielu atlikumu), darba roku trūkums izdevuma izdošanā un darba slodzes pieaugums redakcijā radot savas problēmas. Tas varētu ietekmēt turpmāko darbu. MLB Ziņotāja metiens samazinājies uz 800, no kuŗiem ap 600 tiek izsūtīti ārpus Kvebekas, daudz eksemplāru arī uz Latviju, laba daļa par velti.

Priekšnieks iepazīstināja sapulces dalībniekus ar MLB Goda biedriem: prezidenti Dr. V. Viķi-Freibergu, K. Deksnī, M. Ikvīldu, Alisi Kalniņu, Veltu Ozolu, M. Štauveru, Mariju Tūteri un O. Vindedzi. Ieteica šai saimei pievienot 8 jaunus Goda biedrus: Elmāru Bārdiņu, Jāni Birzi, Imantu Freibergu, Andri Gūtmani, Mildu Ozolu un Valdi Ozolu, Anitu Porieti-Bedard un Rasmu Stelpi-Kiršteinu. Sapulce to arī darīja. Viņš arī daudzinaja MLB dzīves atbalstītājus - A. Porieti-Bedard, R. Klaiši, Valdi Ozolu, Veltu Ozolu un K. Čaku un izrēķināja pateicību čaklajiem MLB Ziņotāja darbiniekiem Ainai un Valdemāram Paeglēm, Vilmai Ulmanei un Elmāram Bārdiņam, kā arī Indulim Skrastīņam par mūsu sabiedriskās dzīves aktivitāšu reportāžām un A. Vitolam par MLB pārstāvēšanu LNAK padomē.

Par MLB saimniecisko pusi pārskatu sniedza kasiere un MLB Ziņotāja administratore Anita Poriete-Bedard. 1999./2000. darbības gadā ieņēmti \$ 26,688.17, bet izdoti \$ 23,041.84. Aizvadītā gada 4 sarīkojumi devuši \$ 1,384. atlikumu. Atsaucīgi izrādījušies ziedotāji, kas MLB Ziņotāju atbalstījuši ar \$ 6,869 summu, abonementu maksas devušas \$ 9,847, Ziemsvētku apsveikums devis \$ 1,135, bet mašīnu labošanai ienākuši \$ 607. Pasta izdevumi sasnieguši \$ 14,000 (tajos gan jau ieskaitīta pastmarku iegāde par nākamajiem 2 mēnešiem - red.). Izdevumos par materiāliem izdoti \$ 600 (šo mēnesi izdevumi pieaugs, jo jāizdara jauns iepirkums, kas sasniegs ap divi tūkstoši dolāru - red.), aploksnēm \$ 734, mašīnas labošanu \$ 1,640, dodot atlikumu \$ 2,779.

Par sarīkojumiem ziņoja R. Klaiše, norādot, ka 2 galvenie kultūriālie sarīkojumi bijušas teātra izrādes, kaut gan lielākos ienākumus biedrībai devis tirdziņš - \$ 840., arī sarīkojumu izkārtošanā trūkstot palīgu. Viņš arī pastāstīja par saviem vērojumiem LNAK padomes sesijā. Bibliotēkas stāvokli aprakstīja bibliotekārs V. Ozols. Uz

Aizputi nosūtītas 10 grāmatu kastes (aptuveni 500 grāmatas) no uzkrātajiem dubultniekiem. Aizputnieki par tām pateicīgi. Mazliet pieaudzis grāmatu skaits (par 39, uz 1993). Aizvadītajā gadā lasītāju skaits bijis 12, kas izlasījuši 76 grāmatas.

Par revīziju ziņoja E. Bārdiņš, paskaidrojot, ka biedrības kasē uz jauno darbības gadu (2000./2001.) esot \$ 12,845.40, par \$ 3,646.33 vairāk kā iepriekšējā gadā, kad bija par šo summu lielāks iztrūkums. Dokumenti atrasti labā kārtībā un kasierei pienākoties pateicība.

Visus maksājumus atstāja līdzšinējos: iestāšanos maksu \$ 5., biedru maksu - \$ 15., kā arī MLB Ziņotāja maksas, kas atrodamas izdevuma pēdējā lappusē. Budžetu sabalansēja iepriekšējā gada apmēros - \$ 24,550.- ienākumos un izdevumos.

Valdē palika M. Štauers, A. Poriete-Bedard, R. Klaiše un K. Čaks, revīzijas komisijā - E. Čops, E. Bārdiņš un V. Ozols.

Turpmākās darbības pārrunās izskanēja vēlēšanās turpināt iespēju robežās līdzšinējos pasākumus, neskatoties uz darba roku jūtamu trūkumu. Gatavosies arī Valmieras teātra viesizrādei septembrī (paredzams 15. datumā). Tas izrādīs Vizmas Belševicas Tās dullās Paulīnes dēļ.

Domu izmaiņu radīja DV Montrealas nod. iebildumi par paziņojumu maksām, aprādot, ka vanagi un vanadzies strādā bez jeb kādas atlīdzības. M. Štauers aizrādīja, ka to darot arī visi MLB darbinieki. A. Caune domāja, ka organizācijām esot jādalās informācijas izplatīšanas darba izdevumu segšanā. R. Klaiše aizrādīja, ka atsevišķu paziņojumu izsūtīšana izmaksātu daudz vairāk. Bija dažādi ieskatī, kas ir paziņojums, reportāža vai sludinājums. Tika pārrunāti dažādi ieteikumi un priekšlikumi, atstājot iespaidu, ka šīs pārrunas dos iespēju abām pusēm vienoties par atrisinājumu, kas agrāk nebija redzams. □

Skrastiņu Indulis

ORGANIZĀCIJU PADOME

Montrealas latviešu organizāciju padome savā 6. jūnija sēdē, kas notika Latviešu centrā, piešķīra \$ 650.- stipendiju no Stipendiju fonda uzkrātiem līdzekļiem (Citi picprasījumi noteiktā laikā (līdz 1. jūnijam) nebija saņemti un pagājušā gadā arī ne.) **Selgai Vitolai** Saulgriežu vasaras vidusskolas apmeklēšanai Latvijā laikā, no 15. jūlija līdz 15. augustam. Viņai lūgts sniegt mutisku ziņojumu kādā no nākošiem latviešu sarīkojumiem pēc atgriešanās no mācībām.

Organizāciju vadītāji pastāstīja par gaidāmiem sabiedriskiem notikumiem un vienojās atkal pulcēties nākamajā sēdē 12. septembrī, plkst. 19:30, Latviešu centrā. □

R.

SEMINĀRS PAR CILVĒCĪBU IGAUŅU BAZNĪCĀ

Trešo reizi igauņu baznīcā, māc. H. Laaneota ierosmē, laikā no 19.-21. maijam, notika seminārs par temu "Kas veido cilvēcību?" (What Constitutes Humanness?). Tajā bija 4 igauņu lektori: Tīt Kauri, Rain Ruutsoo (iesūtīta lekcija, ko nolasīja māc. N. Hennings), Maie Tuulik un Maria Tilk (abas no Igaunijas), māc. N. Hennings, latvieši - Imants Steprāns, M. Štauers un māc. Rasma Caune (sprediķis) un ap 20 interesenti. Aprīses vadīja māc. H. Laaneots. Tas bija vērtīgs pasākums. Materiālu publicēs atsevišķā brošūrā. Pēc katras lekcijas bija pārrunas. M. Štauers savā sniegumā iesaistīja visus semināra dalībniekus, kuŗu vidū latviešu varēja būt daudz vairāk.

Nākamās lappuses apakšā redzami: no kr. māc. H. Laaneots, Maria Tilk, māc. N. Henning, Maie Tuulik, M. Štauers un māc. R. Caune. Iztrūkst I. Steprāns. M. Sultson foto.

MLB PRIEKŠNIEKA ZIŅOJUMS
MLB GADA SAPULCĒ,
2000. GADA 31. MAIJĀ,
LATVIEŠU CENTRĀ, LAŠĪNĀ

MLB darbības iespējas mazinās, galvenokārt, aktīvo darbinieku trūkuma dēļ. Tie, kas strādā, visi ir ļoti aizņemti arī dažādos citos pienākumos. Šī gada 4. janvārī MLB iegāja savā 53. darbības gadā. Tas nebūs viegls, jo sagaidāms, ka rosības iespējas turpinās sarukt. Lai mazinātu slodzi darba darītājiem, katra palīdzīga roka būs nozīmīga.

Mēnešraksts "MLB Ziņotājs" arvien vēl izpelnījies savu līdzstrādnieku un lasītāju atsaucību, neskatoties uz to, ka mūsu preses izdevumiem ārzemēs pastāvēšanu apdraud dažādi apstākļi, kā lasītāju un pieejamo darbinieku skaita samazināšanās, darba slodzes pieaugums. Neskatoties uz to, esam spējuši pārvarēt dažādas grūtības un noturēties virs ūdens. Izdevums iznācis 11 reizes (vasaras mēnešos bijis viens dubultnumurs). Metiens samazinājies uz 800 mēnesi. Tas tomēr arvien vēl ir ievērojams cipars, it sevišķi tādēļ, ka 600 burtņicas ceļo pie lasītājiem, kas dzīvo ārpus Kvebekas un Latvijā. Šie lasītāji ir tie, kuŗus īpaši saista izdevuma vispusīgais saturs, kuŗa veidošana prasa arvien vairāk rūpes un enerģijas. Pretējo uzskatu publicēšana izraisījusi pārrunas, kas ne vienmēr bijušas iecietīgas. Ar to ir jārēķinājas. Tās iezīmējas visos līdzīgos preses pasākumos. Redakcija un redaktors ir gandarīti par to lielo darbu, ko izdevuma veidošanā ieliek ikviens no līdzstrādniekiem un redakcijas darbiniekiem. Sirsnīgs paldies ikvienam!

Miruši 2 biedri - goda biedre rakstniece I. Grebзде un A. Laizāns. Mūžībā aizgājis arī kādreizējais MLB priekšnieks Klāvs Kazāks. Biedru sastāvā, kas nokrities uz 80 (no 85, jo 3 aizceļojuši uz citām dzīves vietām), ir 8 goda biedri, kuŗu vidū ir Latvijas valsts prezidente Dr. V. Viķe-Freiberga, K. Deksnis, M. Ikvilds, A. Kalniņa, Velta Ozola, M. Štauers, M. Tūtere un O. Vīndedzis. Šogad mēs vēlētos šai saimei pievienot Elmāru Bārdiņu, Jāni Birzi, Imantu Freibergu, Andri Gūtmani, Mildu Ozolu, Valdi Ozolu, Anitu Porieti-Bedard, Rasmu Stelps-Kiršteini, kas visi daudz darījuši MLB un latviešu labā. Tas goda biedru skaitu paaugstinās uz 16. Ceru, ka sapulce šim ieteikumam pievienosies.

Par biedrības saimniecību arvien sekmīgi rūpējusies A. Poriete-Bedard, par sarīkojumu un citu pasākumu izkārtošanu - R. Klaiše, par bibliotēku - Valdis Ozols, MLB Ziņotāja ekspidiciju - tās vadītāja Velta Ozola un speciālo uzdevumu darbinieks - K. Čaks. Visiem paldies! It īpaši jāpateicas arī Ainaī un Valdemāram Paeglēm un Vilmai Ulmanei, kas visi 3 regulāri darbojušies Ziņotāja izsūtīšanas darbos un Elmāram Bārdiņam, kas nu jau ilgu gadu veic iespiešanas darbu spiestuvē. Tāpat paldies Indulim Skrastiņam, kas nemitīgi sniedzis reportāžas par mūsu sabiedriskās dzīves notikumiem. Bez tām lasītājiem Montreālas ziņas būtu pavisam trūcīgas. Savu lomu LNAK padomes sesijā izpildījis Andrejs Vītols, pārstāvot tajā MLB. Bez šiem cilvēkiem MLB nebūtu tāda, kāda tā šodien ir. Domāju, ka viņiem pateicīgi ir ne tikai pārējie MLB biedri, bet arī visa Montreālas latviešu sabiedrība. Viņos slēpjas MLB patreizējais spēks.

2000./1. darbības gadā ceram turpināt ceļu ieietajās slīdēs.

Patiesā cieņā,

Jūsu

M. Štauers, priekšnieks

**Goliger's
Travel**
SINCE 1955

Kravis Travel Services Ltd.

- Ceļojumi uz Latviju
vīzas, lidojumi,
auto īre un viesnīcas

*Ari ceļojumi uz citām eksotiskām
salām un kontinentiem*

Jūsu pārstāvis Jānis Kravis
(416) 322-7414

191 Eglinton Avenue East, Suite 308
Toronto, Ontario M4P 1K1
Fax: (416) 322-7315

 LATVIA TOURS
Kanādas un Amerikas pārstāvji

1-800-268-7442

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Caryanna

Tagad Rīgā!

**Hotel
MĀRA**

Kalneciema ielā 186, Rīga, Latvija LV-1046

Telefons: 011 371 7901316
Fakss: 011 371 7901315

- * 24 modernas istabas
- * Restorāns un bārs
- * Konferenču telpas
- * Lidostas busiņš

Rezervācijas Kanādā:
613/521-7100 (telefons, vai fakss)

epasts: mara@mailbox.riga.lv

timeklī:

www.bestwestern.com/thisco/bw/91301/91301_b.html

Laipni lūdzam visus sarīkojumu rīkotājus - draudzes un organizācijas iesniegt ziņas Sabiedriskās dzīves LAIKRĀDIM rakstiski. Tāpat arī visus paziņojumu un pateicību tekstus. Lūdzam rakstīt uz pilnas loksnes. Ja Jums ir iespējams paziņojumu tekstu sagatavot iespiešanas kārtībā, būsim par to pateicīgi. Lūdzam šādus tekstus nesalocīt, jo locījums varētu tos sabojāt. Rakstos lūdzam ievērot dubultrindu atstarpi.

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

FAKSA NUMURS 514-457-3496

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832
REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832, fakss 514-457-3496
ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedārd, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5
EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. **DARBINIEKI:** Elmārs Bārdiņš, Konstantīns Čaks, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Nora Saletes, Kārlis Timermanis, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 35.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem - \$ 30.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtņicas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. **PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS:** mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, 1/2 lpp. - \$ 40.00 pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējās ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatu iztīrītajos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonīmus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

JUNE 2000 JUIN

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Qué., Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832